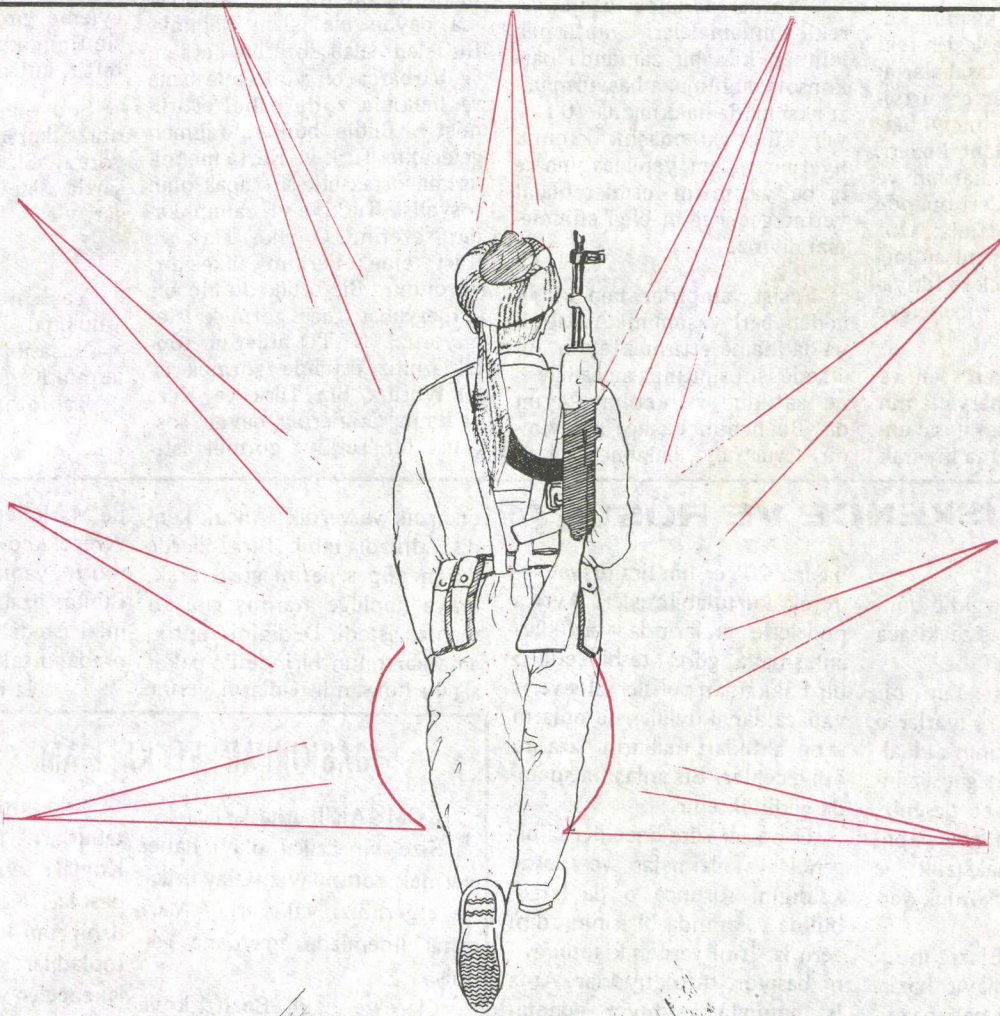

DENGÊ KOMKAR

Sal : 4
Wext : 10.4.1983
Hejmar : 51 - 52
Biha : 1 DM

KOVARA FEDERASYONA KOMELÊN KARKERÊN KURDISTAN LI ELMANYA FEDERAL

NEWROZ83

NAMEYÊN XWENDEVANAN

avusturalya

Değerli Arkadaşlar,

12 Eylül 1980'de, başta dünyadaki emperyalist güçlerin ve tekeli burjuvazinin çıkarlarını en iyi şekilde savunmak ve garanti altına alabilme doğrultusunda, kanlı bir darbe ile işbaşına geldiniz. Gelir gelmez de tüm demokratik kuruluşları, siyasi partileri, dernekleri, Devrimci İşçi Sendikalarını kapatarak, bütün yöneticilerini işkencehanelere tikiyerek kimini öldürdünüz, kimini de sakat bıraktınız. Bunun yanı sıra Kürt halkının gelişen ulusal kurtuluş temelindeki mücadelesini kanlı bir şekilde bastırarak, faşist ordunuzun en büyük kısmını kuzey Kürdistan'a yerleştirerek, Kürt köylerini, kasabalarını yağmalayarak, yüzlerce yurtseveri, demokrati, devrimciyi barbarca öldürdünüz. Genç kızları, genç kadınları, kocalarının ve ana babalarının gözleri önünde tecavüz ederek kirlettiniz. Onbinlercesini de Hitler misali metodlarla işkencehanelere tikiyerek insanlık dışı muameleye tabi tutunuz.

Bay faşist K.Evren, sen ve faşist çetelerin emperyalizmin Türkiye'deki çıkarlarını savunmak için bu kadar cana kıyarak

kan emdiniz. Bu yetmedi. Sonrada yurt dışında yaşamlarını idame ettiren Türk ve Kürt yurtseverlerin, demokratların, devrimcilerin kanlarını emmek için, bu ülkelerdeki kuklalarınız vasıtasıyla onlara yurda dönme çağrısına başvurduunuz. Her halde sen ve sana benzer olanlar bugüne kadar kana doymamış olacaksınız ki şimdi de yurt dışındaki devrimci ve yurtseverleri geri çağırıyorsunuz.

22.2.1982 günü SYDNY'deki kuklanız, yani başkonsolosluğunuz vasıtasıyla bana yurda dönme çağrısını içeren mektup gönderdiniz. Mektubunuzun metni aynen şöyle:

"Yurda dönmek üzere gerekli muameleleri yaptırmak için en kısa bir zamanda başkonsolosluğumuza başvurmanız aksi halde hakkınızda 403 sayılı Türk vatandaşlık kanunu uyarınca işlem yapılacağına ve iş bu yazımın resmi tebligat yerine geçeceğini bilgi edinmenizi dileriz."

Faşist vampirler, ben 14 seneden beri yaşamımı Avustralya'da idame ettirmekteyim. Bu ülkede işçi sınıfının mücadelesine katıldım ve katılmaktayım da. Bu benim başlıca görevimdir. Avustralya hükümeti de ne

beni ne de bir başkasını men-etmeyi hiç düşünmedi. Bu ülkede herçesit eylem serbesttir. Biz faşist bir ülkede yaşamıyoruz. Burjuva demokrasisinin olduğu bir ülkedeyiz. Ayrıca 1975'ten bu yana da Avustralya'nın tabii vatandaşıyım. Sonra 1976'yı 1977'ye bağlayan yılbaşında yani 15.12.1976 günü Türkiye'ye geldiğimde İstanbul Yeşilköy gümriğünde bir kâğıt doldurarak T.C. vatandaşlığından resmen ayrılmıştım. Buna rağmen aradan geçen 7 seneden sonra, siz beni yurda çağırıyor ve gelmediğiniz taktirde vatandaşlıktan çıkaracağınız diyorsunuz.

Benim doğum yerim KÜRDİSTAN'ın bir yöresi olan DERSİM'dir. Sonra T.C. vatandaşı diye nüfusa kaydedilmem benim irademe ve arzuma dayalı bir işlem değildir. Bu işlem silah zoru ile, katliam ve barbarca yöntemle bana ve halkıma zorla kabul ettirilmiştir. Bütün bunlara rağmen gelecekte Türk ve Kürt emekçilerinin ortak ülkesi olacak olan sosyalist Türkiye'yi canım kadar severim. O ülke Türk ve Kürt emekçilerinin ülkesidir, yurdudur. Biz o ülkede hiç bir emperyalist gücü görmek istemiyoruz, NATO üslerini topraklarımız üstünde görmek istemiyoruz. Biz Türk ve Kürt halkının arzularına dayalı sosyalist bir Türkiye görmek isti-

yoruz. Ağanın, patronun faşistin olmadığı sömürsüz bir Türkiye. İşte sizinle aramızdaki yurt sevgisinin farkı budur.

O yurt size bir gün mezar olacaktır. Bunu biz görmezsek bile çocuklarımıza vasiyetnamemiz olacak; sizin kemikleriniz, heykeliniz, o yurt topraklarından uzak, size yaraşır bir yere atılacaktır.

Vampir faşistler, yurda dönme çağrısındaki amacınızı biliyoruz. Amaçlarınızdan biri de yurt dışındaki cunta aleyhtarı muhalefeti sindirmek ve bazı

insanları devrimci örgütlerden uzaklaştırmak, sayıyı azaltmaktır. Ama yanılıyorsunuz. Biz dünya işçi sınıfının davasını canımızdan daha fazla seviyoruz. Biz bilerek, yaşayarak bu eyleme girdik. Bizim için işçi sınıfının kavgasında ölmek şerefidir, kutsaldır.

Son olarak yurda dönme çağrınıza karşı, biz size şunu diyoruz: Biz döneriz fakat bir şartla, sizi ülkemizden kovmak şartıyla.

Yaşasın Enternasyonal Dayanışma!

Yaşasın Türk ve Kürt Halklarının Kardeşliği!

Kahrolsun Faşizm!

R.G.

ZULÜM, İŞKENCE VE RÜŞVET

Arkadaşlar,

Bir süre önce izne gidip döndüm. Gördüklerimi size kısaca anlatmak istiyorum.

Türkiye'de hayat tam bir cehenneme dönmüş. Fiyatlar o kadar yüksek ki insanın aklı almıyor. Her taraf işsiz güçsüz insanlarla dolu. Rüşvet desenez, onsuz zaten hiç bir şey yapılmıyor. Yapılan haksızlık ve baskılara ait bir kaç örnek vermek istiyorum.

Bir süre önce Elazığ'ın ... köyüne silahları toplayıp hazırlayın geleceğiz diye haber veriyorlar. Muhtar da ne yapıp etmiş bir miktar silah bulmuş ve sıkıyönetimcilere vermiş. Ardından, eksik verdiniz diyerek köyü basmışlar. ... isminde bir genç ile ... ismindeki yaşlı adamı götürmüşler. Gençten Fransız onlusunu, yaşlı adamdan ise Çin malı silah istemişler. Göz altına alınanlar yok demişlerse de para etmemiş ve üç gün süreli dayak atmışlar. Sonra kişi

başına 20'şer bin lira rüşvet vererek kurtulabilmişler. Ayrıca polislerle aralarında vardıkları anlaşmaya göre, tesbit edilen bir bakkaldan polisler alış-veriş yapacaklar, köylüler de onların satın aldıkları malların parasını ödiyecekler. Bu anlaşma şu anda yürürlüktedir.

Gene bir süre önce ilerici bir genci yakalamışlar ve nerde kaldığını sorunca o da İstanbul'da ... adında birisinin adını vermiş. İsmi verilen kişinin evini basıyor, tutukluyorlar. Ama iş bununla kalmıyor adamın otobüsüne de el koyuyorlar.

İzinden döndüğümüzde işlemlerimizi bitirdikten sonra kapıya geldik. Bir polis elindeki makinalı tüfeğin namlusunu üzerimize çevirmiş halde duruyordu. Bizi geçirmede ve 3 karton sigara vermemizi istedi. Biraz itiraz edip vermek istemediysek de sökmedi. Baktık ki başka türlü geçemiyoruz yanımızda bulunan sigaralardan

çıkardık ve verdik. Ancak kendisi almadı tabii. Biraz ilderde duran çöp sepetini göstererek, oraya çöplüğe atarmış gibi atmamızı istedi. Dediğini yaptık, ama kartonun birinde üç paket sigara noksandı. Onların yerine

de Mark vermemizi istedi. Tam vereceksen bir başka polis memuru yanımıza doğru geldi. Bunun üzerine orayı terketmemizi istedi ve biz de alel acele oradan uzaklaştık.

İzinden dönen bir İşç

BASKINLAR VE KATLIAM

KOMKAR'lı arkadaşlar,

Size bir üzücü olayı haber vermek zorundayız. Olay üzücü ve ciğerimizi yakıyor. 7 Mart günü ilçemizde meydana gelmiş.

Cizre'ye bağlı Bazift köyü civarında beş kişi Türkiye Kürdistanı'na gelmek üzere hududu geçiyorlar. Onları gören jandarmaların ateş açması üzerine çatışma çıkıyor ve tam sekiz saat sürüyor. Bu arada bir başçavuş ile iki jandarma eri öldürüldü. Beş Kürdistanlı yurtsever de bu arada şehit düştü. Bu beş kişinin cesetlerini ailelerine teslim etmedi faşistler.

Arkasından İdil ve Cizre taburları harekete geçirildi. Köyleri sabahleyin saat dörtte bastılar. Kadın ve çocuklar da dahil tüm köy halkını meydana topladılar. Köylülere vahşice işkenceler yaptılar ve iki kişiyi katlettiler. Bunlardan birisi Eruh ilçesi Hazare, diğeri de Hetme köyündendir. Basılan köylerden biri ise İdil'in Bafî köyüdür.

Ama unutmasınlar bu yaptıkları yanlarına kalmayacak.

Yaşasın Kürt halkının zulme karşı mücadelesi!

Yaşasın öncü partimiz TKSP

Medo - Kurdistan

ÖRGÜT HABERLERİ

BREMEN

19 Şubat Cumartesi günü derneğimizin aylık yemekli eğlence gecesi yapıldı. Gecenin başlangıcında, ozan Ahmet Arif'in bir şiiri okundu. Daha sonra tiyatro kolumuzun hazırladığı, faşist cuntanın Kürdistan'ın köylerindeki baskı, zulüm ve işkencesini dile getiren bir oyun sergilendi. Yemekten sonra korumuz halkımızın müziğinin örneklerini dinleyicilere sundu. Folklor ekibimiz oldukça zengin bir programla Bitlis ve Van oyunlarını oynadı. Bir pandomimle İran Kürdistanı'nda rici Humeyni rejimi tarafından kurşuna atılan peşmergelerin mücadelesi anlatıldı ve ardından mücadele azmimizin kırılmayacağını ifade eden Kemal Burkay'ın "Yenik Değiliz" şiiri Türkçe ve Almanca olarak okundu. Her numaraya bir ikramiyenin çıktığı tombala oldukça neşeli geçti. Gecenin sonunda katılanlarla birlikte büyük gruplar halinde türküler söylendi, halaylar tutuldu. Yüzün üzerinde kitlenin katıldığı ve çok sayıda Alman ve Türk arkadaşında hazır bulunduğu gece, ilişkilerin geliştirilip pekiştirilmesi ve yeni ilişkilerin kurulması açısından yararlı oldu ve neşe içinde sona erdi.

Bremen D.K. muhabiri
Bedo

21 Şubat Sömürgecilikle Mücadele Gününü Kutladık

21 Şubat Sömürgecilikle Mücadele Gününü derneğimiz lokalinde kutladık. Kitleye ve demokratik kitle örgütlerine açık olarak yapılan toplantıya kalabalık bir kitle katıldı.

Sömürgeciliğin doğuşu, yayılışı, sömürgecilğe karşı mücadeleler tarihi ve ülkemizde sömürgeciliğin uygulamaları seminer şeklinde anlatıldı.

Günün içeriğine uygun Kürtçe ve Türkçe şiirler okundu. Derneğin korusu Kürtçe parçalar okudu, folklor ekipleri oyunlar sergiledi. Kürtçe hazırlanan bir bulmaca yarışması düzenlendi.

Politik konulara ve Kürdistan'daki tarım ve elsanatlarına ilişkin sorular gruplara ayrılan kişilere soruldu; açıklamalar yapıldı. Program son derece ilgi çekici oldu; program öğleden sonra başlayıp akşam 11'de son bulmasına rağmen kitle lokali terketmedi; hep birlikte türkü söyleyerek halay tuttular.

Toplantımız dağıldıktan sonra gece henüz kimlikleri tespit edilmeyen kişiler derneğimizin camlarını kırdılar. Onlar çalışmalarımızı hazmedemeyenler, çekemeyenler bize düşmanlık yapanlardır. Derneğimizin camlarını kıranlara diyoruz: Halkımızın yükselen onurlu mücadelesi zafere ulaşacaktır.

Duisburg Kürdistan İşçi Derneği
D.K. muhabiri

NORVEÇ

21 Şubat'ta Sömürgeciliği Lanetledik

20 Şubat 1983'te Birleşmiş Milletler uluslararası sömürgecilikle mücadele gününü kutlamak için, Kürdistan Demokratik İşçi Derneği olarak bir toplantı düzenledik. Bu toplantıya Norveç ve yabancı parti ve demokratik kuruluşlar davetliydi. Toplantıda yaptığımız Kürtçe, Türkçe ve Norveççe konuşmayla günün önemi ve Kürdistan'ın sömürge yapısı hakkında kitleyi bilgilendirdik. Kısaca, "böyle günlerin önemli olduğunu, sömürgeciliğin insanlık tarihinde kara bir leke olduğunu, dünya halklarının artık bunu bildiğini, önemli olan buna karşı mücadelenin çıkarılan derslerden de yararlanılarak daha ileriye götürülmesidir. Ayrıca, Kürdistan'ın sömürge yapısı üzerinde durarak tarihte ne şekilde sömürgeleştirildiğini, yeraltı ve yerüstü zenginliklerinin nasıl sömürüldüğünü ve Kürdistan'ın geri kalışının nedenleri üzerinde durduk. Kürt halkının mücadelesinin sömürgecilere ve yerli feodal güçlere karşı olduğunu belirterek, Kürdistanlı yurtseverlerin birlikte mücadele vermelerinin zorunlu olduğunu belirttik.

Toplantımıza Norveç Sosyalist Sol Partisi (SV), Norvet Komünist Partisi (NKP),

Sosyalist Gençlik (SU) Komünist Gençlik (NKU) katılarak, Kürt halkının mücadelesinin haklı olduğunu ve Kürt halkıyla dayanışma içerisinde olduklarını belirten birer mesaj okudular. Sosyalist Sol Partisi kısaca, "siz Kürtler böyle günlerin önemini, diğer halkların çoğundan daha iyi bilirsiniz, Kürdistan tarihinde, dedeleriniz ve sizler -ki şimdi buradasınız- gerçekten de ayrımcılıktan, baskıdan ve sömürgeci uygulamalardan payınızı aldınız".

Norveç Komünist Partisi ise "Türk ordusunun büyük kısmının Kürt bölgelerindedir. Her işgalci ordu gibi orada barbarlığını gösteriyor. İnsanlar mahkemesiz ve yasadışı yöntemlerle öldürülüyor, hapse atılıyor, işkence ediliyor." Mesajın sonunda: "Komünist Partisi herkesi kurtuluş mücadelesini desteklemeye davet eder. Tarihin de gösterdiği gibi bu mücadele zafere sona erecektir." Bir de burda yeni kurulan NTİB bir mesaj okudu. Yurt dışında bulunan Latin-Amerikalı Mülteciler Birliği'nden bir bayan arkadaş hazır bulundu. Kemal Burkay, Ahmed Arif ve Cigerxwin'den birer şiir Norveçli bir arka-

Çalışmalarımız Başarıyla Sürüyor

Değerli arkadaşlar

Selamlarımla çalışmalarınızda başarılar dilerim. Kendi yöremizde uzun zamandan beri DGB ile birlikte çalışmalar içinde bulunuyoruz. 29.1.1983'te Backnang'da DGB'nin düzenlediği "Faşizmi Protesto" gecesine folklor, ozan, infostand ile katıldık. Çok ilgi ile karşılandık. Daha sonra DGB'liler bizi diğer bölgelerde yaptıkları gecelere davet ettiler.

8 Mart'ta Waiblingen'de düzenlenen "Dünya Kadınlar Günü"ne katıldık.

30 Nisan'da Backnang'da DGB'nin düzenlediği Yabancılar Festivali'ne katılacağız. Bu yöndeki çalışmalarımız devam etmektedir. Saygılarımızla.

Biji KOMKAR.

Biji Riya Azadi.

Rems-Mur Kreis
D.K. muhabiri - BARAN

Faşist Cuntayı Birlikte Protesto Ettik

Dortmund'da bulunan Türkiyeli ve Kürdistanlı örgüt ve sempatanların oluşturduğu "Anti-faşist Birlik Komitesi" 29. 11.1983 günü Dortmund'da kitleye açık "Faşist Cuntanın gelişi ve anti-faşist mücadele görevlerimiz" konulu bir seminer düzenledi. 50'ye yakın kişinin katıldığı bu seminerde örgüt temsilcileri söz alarak görüşlerini belirten konuşmalar yaptılar; cuntanın işkence ve katliamlarını lanetlediler, bunlara birlikte karşı konulması gerektiğini vurguladılar.

Şerifzade
Dortmund D.K. muhabiri

daş tarafından okundu. Programda Kürt müziği çalınıp söylendi. Toplantıda Kürdistanlı, Türkiyeli ve Norveçliler hazır bulundu. Programı misafirlere teşekkür ederek Herne Pêş marşıyla bitirdik.

Yılmaz Güney'in "Yol" filmi Norveç'te çok büyük ilgi gördü. Bunun için Norveç merkez radyosuna program yapan Kültür radyosu, derneğimizi arıyarak film hakkındaki düşüncelerimizi sordu. Yapılan röportajda filmin Kürdistan gerçeklerini yansıttığını, Kürdistan'ın geri kalış nedeninin Kürt gerici-feodal güçleri ve sömürgeciler olduğunu kısaca anlattık. Ve Yılmaz Güney'in hayatı, filmleri ile ilgili kısa bilgi verdik. Filmle ilgili diğer soruların yanında Norveç'teki Kürtlerin durumu hakkında da bilgi verdik.

Ayrıca kasetten Kürt müziği çalındı. 7.2.1983 tarihinde 38 dakikalık program yayınlandı. Ertesi gün Norveçlilerden edindiğimiz izlenime göre genelde programın başarılı olduğudur. Aynı program 9.2.83 tarihinde saat 18.00'de tekrar yayınlandı.

Norveç Kürdistan Demokratik
İşçi Derneği adına K.G.

DA XUYANI

DUYURU

Xwendevanên Hêja,

Dî rojnama "Roja Nû", hejmar 42-43'a da agahdariyek derket. Dî agahdari da dîde xuyakirin, ku "Roja Nû" jî vîr şunda bî şêveyeke dîm, wê wek kovareke sîn'et û çandî bê weşandinê.

Weki tê zanin, lî ser zîman, çand û sîn'eta gelê me zîlm û zordestike mezin dajo. Jî ber vê yekê, pêvîste ku kesên pêşverû, welatparêz û sosyalist jî heyiyan gelê xwe yên pêşverû xwedî derkevin, pêşta bîbin. Bî axîftîman, weşanan lî nav gel da belavbîkî.

Xwendevanên Dengê KOMKAR, rojnama "Roja Nû" jî wek Dengê KOMKAR bîbin. Name, çirok, helbest, kîlam, stran, gotînen bav û kala û hwd. jî bo "Roja Nû" rêbîkî, wî dî nav vî kari da xurt bîkî.

Em jî, jîyanekî dirêj û serfirazî jî bo "Roja Nû" dîxwazî.

Redaksiyona Dengê KOMKAR

Değerli okurlar,

Kasım 1978 tarihinden buyana İsveç Kürt İşçi Derneği tarafından çıkarılan "Roja Nu" gazetesi bundan böyle bir san'at ve kültür dergisi olarak yayınlanacaktır.

Kürt halkının dili, san'atı ve kültürü üzerinde yoğun ırkçı baskıların sürdürüldüğü günümüzde san'at ve kültür alanında yapılacak çalışmaların önemi elbette büyüktür. Bu doğrultudaki çalışma, halkımızın yürüttüğü özgürlük mücadelesinin ayrılmaz bir parçasını oluşturur. Bu bakımdan Roja Nu gazetesi önemli bir boşluğu doldurmaya devam edecektir.

Bir gazetenin üstlendiği görevleri istenilen ölçüde yerine getirebilmesi ise herşeyden önce kitlesi ile arasında sağlam bağların bulunmasına bağlıdır.

Bu bakımdan halkımızın kültürünün gelişip serpilmesine, güçlenmesine hizmet edecek olan "Roja Nu"ya sahip çıkalım. O'nu şiir, roman, hikâye, fıkra, türkü, masal, atasözleri ve benzeri çalışmalarımızla destekliyelim.

Dengê KOMKAR olarak, gelecek dönem çalışmalarında "Roja Nu"ya başarılar diler, onunla dayanışma içerisinde olduğumuzu belirtiriz.

Dengê KOMKAR Redaksiyonu

ZAROYÊN KURD

Xwendevanên delal,

Heyameke berê hin çirokên lî ser xebat û jîyana pêşmergeyan gihîste destê me. Ev çirok, jî aliyê Kurdeki Kurdistanê Iraqê, SALÎM CASÎM, hatiye nivîsandin. Ev heval, endamê Yekitiya Nwîskarên Kurd lî Iraqê ye. Me dî nav çirokan da hin hevokên bî zaravê Soranî vergerandê zaravê Kurmancî; bo ku xwendevanên me baş tê bîghên. Em dî vî hejmarê da çirokek diweşînin. Hin dest me da bê emê çirokên dinê jî biweşînin.

Mamoste xwendeghehê da gote xwendevanên xwe:

– Ez dibêm ku, her yek hevek wêne çêke.

Xwendevan hemû bê deng bûn û çavên wan lî mamoste ma.

Azad destê xwe bilind kir û gote mamoste xwe:

– Wêne her em çêkin, kes jî me ra tiştê nabêje?

– Her hûn çî dîxwazî, vê wêneyî dîkarî çêkin. Hûn kêfa xwe ne, kes jî ve ra tiştê nabêje.

Hemû xwendevanan dest avêtine penosetên xwe. Her yek pereke sipî derxist û dest bî wêne çêkirinê kir.

Mamoste hinek ser Azad da rawestîya. Berê xwe da wênê Azad, ku Azad çî wêne çêke.

Hûdek cara Azad rawestîya û hûrik-hûrik fikirî. Paşê dest bî çêkirina wênê xwe kir. Piştî hemû xwendevanan wênê xwe dumahik anîn, mamoste hêdî hêdî berê xwe da wênê xwendevanan.

– Serbest, bêje te çî wêne çêkiriye? Rabe nişande.

– Mamoste, ev çiyaye, ev rûbare û ev jî gundê lî ser rûbariye.

– De baş e. Ma ev çîne lî ezman?

– Mamoste, ew jî firokên dijimne, ku gund bomba-baran dîkî.

– Başê... Evê lî ser erdê çîne?

– Ev jî zarokî. Hûdek birindar bûne û hûdek jî hatine kûştin. Mamoste wêna mîn ne yî civane?

– Her bîjî Serbest. Wênê te gelek civane. Lê belê bêje mîn, jî bo çî te ev wênêye çêkiriye?

– Ma te ne gote me, hûn kêfa xwe ne. Çî wêne dîxwazî çêkin. Kes tişt nabêje we.

– Raste. Kes tişt nabêje we. Lê divê ez bîzanîm, ku bo çî te ew wêne çêkiriye?

– Mamoste, mîn ev wêne bo hevalê xwe, Kovani, çêkir. Çimkî, firokên dijimî Kovan kûştin. Ber vê yekê, divêt ez wî wênê çêkim. Da ku ez tu cara hevalê xwe Kovani bir nekî.

– Her bîjî Serbest. Wênê te çêkiriye gelek ciwane. Ev car, heke ez bîçim bajêr bo te destê penoset jî hemî renga bînim.

– Gelek sipas dîkîm.

Mamoste hêdî hêdî berê xwe da wênê xwendevanan. Hemû wêne wek hevî. Dî hemîya da çîya, rûbar û gund hene. Dî hûdek wêne da tank û hûdeka da jî firok hene. Gunda û zarokan bomba dîkî. Hûdek jî pêşmerge bî rext, fişek û tîfîngî.

Mamoste hate cem Azad û gotê:

– Azad, te çî wêne çêkiriye? Nişani mîn de.

– Mamoste, ev çiyane. Ev jî rûbar û gundê me ye. Ewê lî serê çîya pêşmerge. Ewê dî erdê da, dijimîne me ne. Pêşmergeha kuştîye.

– De başê. Te ber çî ev wêne çêkir?

– Mamoste, ev wêne şerê dûhi êvarê, ku wextê dijimî hate nav gund û pêşmergeha şerê wan kir, hûdek jê hat kuştin û hûdek jî revî.

– Destê te xweş bî, her bîjî. Te wêne gelek ciwan çêkiriye.

Bîşkûriyek kete ser lêvê mamoste û dî dilê xwe da got: Ev car serketî her ya me ye. Çimkî, heta zarokên me jî tê dig-hêjn û dîzanî dijimîne me ki ne!

KÖLELİK YASALARI ÇIKARILYOR

Faşist cunta sendikalar, grev, toplu sözleşme ve iş yasalarını değiştiriyor. Aslında yapılan şey; daha önceleri işverenler tarafından hazırlanmış metinleri, bir kuklalar topluluğu olan ve "Danışma Meclisi" denilen meclisten geçirtip yasa diyerek piyasaya sürmekten ibarettir. Daha doğrusu faşist generaller, işbaşına geldiklerinden beri patronların direktifleriyle işçi haklarını yönelttikleri saldırılara şimdi yasal kılıf geçirmeye çalışıyorlar.

Yapılmakta olan değişikliklerle işçi hakları tümünden rafa kaldırılıyor, greve gitmek, sendikal faaliyette bulunmak veya haksızlıklara karşı başka biçimlerde direnmek olanaksız hale getiriliyor.

DEVLET MEMURLARINA YEMİN ETTİRİLİYOR

Faşizmin kurallarına uygun olarak toplumu askerileştirme, disipline etme çalışmaları devam ediyor.

Öğretim üyeleri sakal bırakabilirler mi, bırakamazlar mı gibisinden maskaralıkların sürdüğü, devlet dairelerinde kravat takma zorunluluğunun getirildiği bir ortamda, şimdi de memurlar yemin etmek zorunda bırakılıyorlar.

Memurlara son günlerde sırayla sömürgeci-faşist güçlerin hazırladığı ırkçı-gerici karakterdeki yemin ettiriliyor. Kuşkusuz yüreğinde insan sevgisi taşıyan, barıştan, demokrasi ve insan haklarından yana olan, hele de sosyalist düşünceye ve Kürt devrimci mücadelesine sahip memurlar için bu bir işkencedir. Zaten işbaşındaki iş kargaları da bunun için yemin etme zorunluluğu getiriyorlar.

ekonomiyi kurtarma masalları gerçekleri gizliyemiyor

Cunta işbaşına geldiğindenberi habire ekonomiyi düze çıkartma, ihracat seferberliği palavralarıyla kitleleri avutmaya çalışıyor. Bu yüzden de gerçek dışı iyimser tablolar, yalana dayalı rakamlar verip duruyorlardı. Ancak ne var ki bu propaganda hiç bir zaman işe yaramadı. Çünkü kitleler generallerin yalanlarına değil, günlük hayatta karşılaştıklarına bakıyorlardı. İşsizliğin, pahalılığın eksilmediği ve tam tersine ağırlaştığı Türkiye'de elbette başka türlü de olamazdı.

Ama son zamanlarda ekonomiyi kurtarma masallarının ardındaki derin ekono-

mik kriz daha da açığa çıktı. İhracat seferberliğinin umulunu vermediği ve sarfedilen çabaya rağmen gerçek anlamda bir artıştan söz edilemeyeceği açığa çıktı. Ortakpazar Türk burjuvazisinin yaptığı skandal niteliğindeki dampinglere karşılık tekstil ürünlerine ambargo koydu.

Öte yandan demir fiyatlarına bir çırpıda yüzde 65 oranında zam yapıldığı günlerde, bankerlik rezaletinden sonra bir de bankacılık kepezeliği çıkması diye üç bankaya el konuldu. Maliye bakanı durumu çok berbat olarak gördüğü için kendisine geniş yetkiler verilmesini istiyor. Ama "yetki tasarısı" burjuva çevrelerinden bazılarını bile endişelendiriyor, ürkmelere neden oluyor. Maliye bakanı ise kritik durumu kamuoyu önünde açıklamaya cesaret edemediği için "Danışma Meclisi"nin gizli bir oturum yapmasını öneriyor. Sadece bu bile ekonominin bataklıkta olduğunu göstermeye yetmiyor mu?

ilerici öğretim üyelerine yönelik tasfiye operasyonu

Faşist çetenin hedefleri arasında üniversite özel bir yer tutar. Beyinlerine Amerikan marka bilgilerin bolca enjekte edildiği generaller, üniversitelerde efendileri olan patronların hoşuna gitmeyen düşünceler tartışılmasını istemiyorlar. Düşünce, bilimden ve gerçeklerden korkan baykuşlar takımı üniversite özerkliğini ortadan kaldırdıktan, bu kurumları ilkökul düzeyine indirdikten sonra az sayıda da olsa kendilerine ters düşen şeyler söyleyebilecek olan demokrat ve ilerici öğretim üyelerini peşpeşe atıyorlar.

CIA ile eskidenberi pek sıcak ve samimi ilişkileri olan YÖK başkanı İhsan Doğramacı ise, bir yandan ilerici öğretim üyelerini attırırken, diğer taraftan da İngiltere ve daha başka kapitalist ülkelerden öğretim üyesi ithal etmeye çalışıyor. Yüksek miktarda ithal bedelleri emperyalistler tarafından ödendikten sonra bu ithalat neden gerçekleşmesin ki? Sığır da ithal edilir, öğretim üyesi de, eşşek te.

Atom başlıklı füzeler Türkiye'ye yerleştirilmek isteniyor

Amerikan tekellerinin çiftliği durumundaki Türkiye'ye büyük miktarda yapılan askeri yardımdan, çevik kuvvetlerin barındırılması kararından sonra şimdi de sıra Pershing-2 füzelerinin yerleştirilmesinde. Son zamanlarda değişik çevrelerde bu haberler doğru mu değil mi diye tartışılıyor.

Hiç kuşkusuz eğer Amerikan tekelleri isterlerse, onların sadık uşakları olan generallerin pek sevdiği bir kelime olan "baş üstüne" demekten başka bir şey yapamayacakları açıktır. Onlar açısından Türkiye bir atom cehennemine çevrilsen bile önemli değil. Yeter ki efendilerinin işleri tıkırında gitsin, kasaları dolusun.

abdullah baştürk: idam cezamız yavaş - yavaş infaz ediliyor

Faşist cunta tarafından idam talebiyle yargılanan Abdullah Baştürk geçtiğimiz günlerde askeri cezaevlerinin durumunu ve işçi düşmanı kanlı katillerin uyguladığı insanlık dışı baskıları birkez daha açıklığa kavuşturup teşhir etti.

Aslında yeri cezaevi olması gereken suçluların, yönetimi ele geçirdiği Türkiye'de DİSK yöneticilerinin yargılanmalarının haksızlığı bir yana faşist generaller Vehbi Koç ve Halit Narin gibi efendilerinin emirlerine uygun olarak onları insanlık dışı koşullar altında tutuyorlar. Nitekim Baştürk yaptığı başvuruda, kendilerine yapılan işkenceleri dile getirdikten sonra, karşı karşıya bırakıldıkları kötü koşullarla ilgili olarak şöyle dedi: "Öte yandan tutukevinde arama, arkadaşan zincire vurulma, hakaret ve onur kırıcı davranış ve sözler tahammülü zor, sık sık karşılaştığımız olaylardandır.

"Tutukluluk durumu, tutuklunun ruhi, bedeni ve zihni yönlerden ve sağlık durumunun bozulması anlamına gelmez. Ancak götürüldüğümüz cezaevindeki yaşam koşulları açısından davanın karar aşamasını görüp göremeyeceğimiz şüphelidir."

fatsa'da emekçi halka karşı açılan dava sürüyor

Faşist cuntanın büyük bir hırçınlık ve kinle saldırdığı yerlerden birisi ise Fatsa'dır. Generaller cuntası Fatsa'yı topyekün düşman ilan etmişler ve adeta onu haritadan silmek için çalışıyorlar. Çünkü Fatsa'da emekçi halk kitleleri bilinçlidir. Çünkü kitleler cuntadan önceki dönemde orada burjuva adaylarının suratına şamar indirmiş ve belediye başkanlığına kendilerinden yana birisini seçmişti.

Elbette kitleler böylesine bilinçlenir de faşist generaller buna karşı susar mı? Onlar, bu nedenle Fatsa'yı bir işkencehaneye, bir hapishaneye çevirdiler. Savcıları uydurma gerekçelere dayanarak davaları açtılar. Ve bu davalar devam ediyor.

Ama faşizm ilerici ve devrimci insanları yargılarken bile ödü kopuyor. Bu nedenle de becerebildiği kadar baskı uyguluyor ve savunma hakkını yok etmek için çabalyor. 759 sanıklı ve 268 kişinin idamının istendiği Fatsa davasında da bunu açıkça görmek mümkün. Diğer baskılara ek olarak toplu halde mahkemeye çıkmalarından korktukları için sanıkların ifadelerini küçük gruplar halinde alma yöntemini izliyorlar. Sanıklar ise bu durumu protesto etmek amacıyla ifade vermeyi red ediyorlar.

Diğer taraftan Fatsa emekçi halkına karşı faşist cunta tarafından açılan davanın yankıları sürüyor. Çeşitli ülkelerdeki ilerici ve demokratik çevreler bu açık faşist saldırı karşısında Fatsa'lılara sahip çıkma, onları destekleme kararındalar. Değişik ülkelerden bir çok belediye yönetimi de bu doğrultuda çalışmalar yapıyor.

Federal Almanya'da nüfus sayımı.

«KONTROL DEVLETİNE» DOĞRU BİR ADIM

Bu yıl 27 Nisan günü Federal Almanya'da nüfus sayımı yapılacak. Bu sayım geçen yıl yürürlüğe sokulan sayım kanuna göre olacak. 370 milyon marka malolacak olan bu işle 60.000 sayım memuru görevlendirilmiş.

Nüfus sayımına ilişkin olarak hazırlanmış belgeler, kişinin şahsına, medeni haline, mesleki ve iş hayatına, kazanç ve giderlerine, ikamet ettiği eve, dini inançlarına, telefon numarasına varıncaya dek pek çok soruları ihtiva ediyor. Sadece kişinin şahsına yönelik bölümde 19 ve oturduğu eve yönelik olarak da 16 soru var. Son seçimde Federal Parlamentaoya girmeyi başaran YEŞİLLER (Die Grünen) ve daha yüzlerce ilerici-demokrat örgüt, kuruluş ve kişi bu nüfus sayımını "kontrol devletine" doğru bir adım olarak niteliyorlar. Zira tek tek bireyler üzerinde, yaşamın her alanına yönelik tam teferruatlı bilgi toplanacak. Ve toplanan bilgiler computerde merkezileştirilecek.

Tek merkezde toplanan bu bilgiler, planlama ve idari amaçlarla kullanılabilir gibi, istihbarat ve polis örgütlerine, federal ve eyalet yüksek makamlarına, kamu ve özel teşekküllere, istatistik dairelerine verilebilecek. Bu bilgiler verilirken hernekadar kişinin ismi açıklanmıyacaksa da, belgelerdeki numaralama ve harflendirmeler vasıtasıyla, kişinin kim olduğunu çıkarmak mümkün.

Bunun için ilerici bilim adamları, hukukçu ve politikacılar da dahil olmak üzere toplumun geniş bir kesimi nüfus sayımının bu şekliyle yapılmasına karşı çıkıyorlar; hatta sayımın anayasanın 1. maddesindeki, "kişinin onurunu ve kişisel haklarını korumak" ilkesine ters düştüğünü söylüyorlar. Buna ilişkin olarak ta şimdiye dek 50'ye yakın dava müracaatı Karlsruhe'deki anayasa mahkemesine intikal etmiştir.

Kişiler hakkında toplanacak olan bilgilerin korunması, istismar edilmemesi yönünde gerekli tedbir ve güvencelerin alınmadığı açık. Ve kişiler hakkında elde edilen ve tek merkezde toplanacak bilgilerin kişiye karşı, devlet ve devlet güçleri tarafından kullanılacağı ileri sürülüyor.

Sayım karşı çıkan kişi ve örgütlerin sayısı gün geçtikçe artıyor. Sayım karşı çıkan, onu boykot eden 300 civarında halk komitesi şimdiye kadar kurulmuş. Değişik siyasi güçlerin bu sayım karşı çıkış noktaları elbette farklıdır. SPD sayımın ertelenmesinden, soru formüllerinin yeniden düzenlenmesinden yana. YEŞİLLER ve daha pek çok örgüt; sendika, gençlik ve kadın örgütü, barış ve anti-faşist dernekler sayımın engellenmesinden yanalar. Yeşiller sayımı açıktan boykota çağırıyorlar.

Nüfus sayımı geniş kitlelerin ilgisini çekiyor; adeta ilerici güçlerle gerici-tutucu güçler arasında bir mücadeleye dönüşüyor. Vatandaşları tam bir denetim ve kontrol altına alma yolunda atılmak istenen bu sayım katılmıyanları, karşı çıkanları şimdiden etkilemek için cezalar verileceği söyleniyor. Sayımı boykot edenlere 10.000 Mark para cezası verileceğini iddia ediyor hükümet çevreleri.

Buna karşı ilerici avukatlar, bu cezanın 30 ila 100 mark arasında olabileceğini söylüyorlar. Diğer taraftan boykot edenlerin sayıca çok olmaları halinde bu para cezasının alınmasının zor olacağı da belirtiliyor. Zira, para cezası gelen her kişi, itiraz etme hakkına sahip. Böyle olunca sorun mahkemeye havale edilecek. Mahkemelerin boykot edenlerin çok olması halinde, yüzbinlerce, hatta milyonlarca davayı personel, ve zaman açısından hal etmesi mümkün olmayacak.

Nüfus sayımı yabancılar açısından önemli sakıncalar getirecek. Bir kere ikametgah kaydı olmiyan, kaçak olarak çalışan yabancıların saptanıp yurt dışı edilmesi kolaylaşacak. İkametgah kaydı olmiyan yabancıları ihbar edenlere ise ihbarlık ikramiyesi 5 Mark verilecek. (A manlar için 2,5 Mark)

Yine yeterli konutu olmiyan veya sosyal yardım alan yabancılar, sayım sonucu elde edilecek bilgiler ışığında daha kolayca tespit edilecek ve yurt dışı edilmeleri kolaylaşacak.

Yabancıların nüfus sayımına karşı çıkması veya onu açıktan boykot etmesi sakıncalıdır; tavsiye edilecek bir yöntem değildir. Zira nüfus sayımı geçen sene kanunlaşmıştı. Federal Almanya'da kanunlara karşı çıkan veya makamlar önünde bilgi vermekten kaçınan her yabancı yabancılar yasasının 10. paragrafının 7. bendine göre sınır dışı edilebiliyor. Böyle olunca, sayım karşı çıkan onu boykot eden bir yabancı, kanunlara karşı çıkmış sayılacak ve (oturma hakkı olanlar hariç) sınır dışı edilebilecek.

Ama yabancıların yapacağı işler ve bulunduğumuz yöredeki ilerici avukatlardan, sayım karşı çıkan "halk girişimleri"nden bilgi almak, boykot dışındaki alternatifler üzerinde bilgi almak, tartışmak gibi.

METALL DALINDA MÜCADELE SÜRÜYOR

Maden dalında çalışan toplam 1 milyon işçiyi ilgilendiren ücret zammı mücadelesi ve buna ilişkin toplu sözleşme görüşmeleri sürüyor. IG-Metall temsilcileriyle işveren sözcüleri arasında sürdürülen ve sık sık ara verilen görüşmeler henüz bir sonuca varmış değil. Görüşmeler sürerken, Mart ayının ilk iki haftasında toplam 350 000 maden işçisi uyarı grevlerine gitti, yürüyüş ve mitinglere katıldı, patronların öne sürdüğü yüzde 2,5'lük zammı reddettiler.

1983 yılı için sürdürülen toplu sözleşme görüşmeleri ve ücret zammı mücadelesi, işsizliğin 2 milyona ulaştığı, sosyal ve ekonomik bunalımın arttığı, sosyal harcamaların ve hakların budandığı, politik iktidarın sağa kaydığı, tutucu güçlerin iktidara oturduğu bir ortamda sürüyor.

Patronlar, çıkarlarını en iyi bir biçimde gözetken, kendilerine sadık, sol gözü daima kör bir hükümetin işbaşına gelişinin verdiği cesaretle işçilere, onların sen-

dikalarına karşı yoğun bir kampanya yürütüyorlar. Onlar, yüzde 2,5'lük bir zamlarla 1983 yılı için işçilerin reel ücretlerini düşürmeyi amaçlıyorlar.

Buna karşı, IG-Metall 14 ay geçerli olmak üzere yüzde 6,5'lük bir ücret zammı ve yüzde 4,5'lük bir fiat artışını talep ediyor. Bazı sendika temsilcilerinin yüzde 3,5'lük bir zammı yeterli bulacakları doğrultusundaki eğilimleri bile reel ücretlerin düşmesini önleyemeyecektir; önlemediği gibi patronları sevindirecektir.

Patronların dayatmacı ve çok düşük ücret zammına, bunalımın yükünü işçile-

5. Berlin mahkemesi:

kürtlere baskı uygulanıyor

Batı Berlin'de politik sığınma için başvuruda bulunan bir Kürdistanlı'nın "politik sığınma istemi Kürt olduğu için" kabul edildi. Mahkeme 25 sayfalık gerekçeli kararında: "Türkiye'den gelen bir Kürd'ün politik sığınma başvurusunun, başvuruyu yapan kişinin siyasi niteliği gözönüne alınmaksızın kabule değer olduğu, çünkü Türkiye'de Kürtlere yoğun baskı ve zulüm" uygulandığı belirtiliyor.

"Kürt halkı üzerindeki zoraki asimilasyon politikası, Kürt dilinin yasaklanması, cunta Anayasasının 3, 26, 28 ve 143. maddeleri, Türk ordusunun sistematik şekilde sürdürdüğü köy baskınları, batı illerine göçetmek zorunda kalan Kürtlerin cecekonduklarda uğradıkları baskılar ve bu baskılara karşın boyun eğmeyen Kürtlerin konumu" ara başlıkları altında karar gerekçeleri mahkeme tarafından belgelerle açıklanıyor.

Birinci bölümde "Kürt dilinin yasaklanmasının ve zoraki asimilasyon politikasının Mustafa Kemal dönemine dayandığı açıklanarak, Kürtçe yayın yapmanın suç sayıldığı belirtiliyor. Kanıt olarak ta "Ro-

ja Welat" gazetesine yönelik baskılar ve dönemin Ankara valisinin gazetenin çıkışı ile ilgili açıklaması gösteriliyor. Yeni dönemde, bu yasağın cunta anayasasında Maddeleşmesinin bu alandaki önlemlerin daha da sertleştirileceğinin göstergesidir" denilmektedir. "Böylelikle Kürtlerin ana-dillerini konuşma hakkı ellerinden alınmakta ve bu bir anayasa maddesi halinde yasallaştırılmaktadır". "Bunun soyut bir belirleme olmaktan öte pratik yaşama yansıdığı da Diyarbakır sıkıyönetim komutanının yayınladığı genelgede açıkça görülmektedir" deniliyor.

"Kürt köylerine yapılan baskınlar" bölümünde ise operasyonlar detaylı bir şekilde anlatılıyor. Bu operasyonların ayrıntı gözetimsiz tüm Kürtleri hedeflediği belirtiliyor.

Daha sonraki bölümde Kürdistan'a yönelik ekonomik sömürü gözler önüne serilerek; Kürtlerin göçe zorlandığı, bazı depresyonların bunu daha da kolaylaştırdığı belirtiliyor ve "doğal zenginliklerine rağmen alınan ekonomik tedbirlerle bölge geri bırakılmıştır. Örneğin Keban barajından sağlanan enerji Türkiye'nin batısına aktarılıyor" deniliyor. Göç etmek zorunda ka-

lan Kürtlerin Türkiye'nin batısında da baskı altında kaldıkları belirtilerek batıya göçle Kürtler baskıdan kurtulmamaktadır, deniliyor. Onun için, bazı mahkeme kararlarında belirtildiği şekilde batıya göç, Kürtler açısından bir kurtuluş değildir (daha evvel iltica davalarında hakimler baskıdan kurtulmak için Kürtlerin Türkiye'nin batısına gitmelerini yeterli görüyor ve böylelikle iltica istemini red edebiliyordu, D.K.).

Kararda bu gerekçelerin ışığı altında Kürt olmanın FAC Anayasasının 16. maddesinin 2. bendi ile Uluslararası Mülteciler Konvansiyonunun 28 Temmuz 1951 tarihli "siyasi mülteci" tanımına uygun düş-tüğünden iltica isteminin kabulü için yeterli sayılması gerektiği belirtiliyor.

Berlin İdari Mahkemesinin kararı, Kürt halkına uygulanan ırkçı-sömürgeci politikanın teşhiri bakımından önemli bir hukuksal adımdır. Böylece Alman hükümetlerinin Kürtlerin iltica taleplerine karşı olan haksız tutumları da bir kez daha mahkeme kararı ile geriletiliyor.

Alman mahkemeleri bu kararı verirken insanın aklına bir soru takılıyor. Acaba Kenan Evren silahını kuşanıp Berlin kapılarına dayanmayı ve bu mahkemeleri hiza-ya getirmeyi planlamıyor mu? Malum "Paşa hazretleri" böyle şeyleri hiç sevmeyiz de. Almanların dikkatine sunmak isteriz.

faşist cunta çocuklara işkence yapıyor

F.Almanya'da bulunan "Terres des Hommes" örgütü kamuoyuna yaptığı açıklamada, Diyarbakır hapisanesinde bulunan ve sayıları 500 civarında olan Kürt çocuklarına yapılan işkenceleri protesto etti.

Çeşitli belgelere dayanarak açıklamayı yapan örgüt, Federal Alman hükümetine de çağrıda bulunarak bu insanlık dışı tutumundan ötürü Türk hükümeti nezdinde girişimde bulunmasını ve protesto etmesini istedi. Olay kamuoyunda geniş yankılara ol açtı. Alman Televizyonu Birinci Program (ARD) konuya geniş yer ayırdı. Programda işkence gören Kürt çocuklarının isim listesi verildi ve belgeler gösterildi.

SPD parlamenterleri Klaus Immer hükümetle temaslarda bulunmak üzere Ankara'ya giden Batı Berlin Belediye Başkanı Weiszacker'e yaptığı çağrıda: "Televizyonda sizin askeri hükümeti protesto edip etmediğiniz açıklanmadı. Şayet bunu düşünmediyseniz, sizi tüm Almanlar adına insan haklarının korkunç bir şekilde ayaklar altına alınmasına karşı protesto sesinizi yükseltmeye çağırıyorum. Aynı zamanda siz de benim gibi Alman Protestan Kilisesi yöneticilerindensiniz. Bundan ötürü de taşıdığınız özel sorumluluğa dikkatinizi çekmek isterim", dedi.

Faşist cuntanın bu şekilde teşhir edilmesi, onun sevincini de bir yönden kursağında bırakmaya doğru gidiyor. Bilindiği gibi Almanya'da sağ koalisyonun işbaşına gelmesi Türk yönetimini sevindirmişti. Kohl hükümetinin cuntayı SPD/FDP koalisyonuna göre çok daha açık şekilde destekleme kararında olduğu ise açık. Ama bu hükümet de faşist cuntanın işkence ve katliamlarına karşı duyulan tepkileri görmezlikten gelemez.

Geçtiğimiz günlerde Avrupa parlamentosu, Türkiye'deki politik durumu göz önünde bulundurarak, politik takibata uğriyacakların iade edilmemelerini isteyen bir kararı oybirliği ile onayladı ve Avrupa hükümetlerine bu doğrultuda çağrıda bulundu.

Ardından Alman Anayasa Mahkemesi politik baskılar yüzünden yurt dışında yaşamak zorunda kalan kişilerin Türkiye'ye iade edilmeleri halinde takibata uğriyacaklarını belirterek, bugünkü ortamda böyle iadeleri durduran bir karar aldı. Konuya ilişkin bir açıklamada bulunan SPD Meclis Grubu başkanvekili Immer, Adalet ve Dışişleri bakanlarını bu karara saygılı davranmaya davet etti.

sendikacıların yargılanması protesto edildi

Uluslararası Genel-İş (İÖD) sendikaları başkanı Heinz Kluncker 28 Mart'ta Bonn'da yaptığı basın toplantısında Türkiye'de sendikacıların tutuklanmasını, yargılanmasını uluslararası planda protesto etmeye çağırıldı.

Kluncker, Sendikalar Kanununun Türkiye'de Nisan ayında yürürlüğe girmesiyle, Türkiye'de sendika diye birşeyin artık olmayacağı konusunda endişelerini dile getirdi.

Kluncker Türkiye'ye yapılan yardımlara değinerek; Türkiye'de insan hak ve özgürlüklerinin ayaklar altına alınmasının Alman politikacılarını ilgilendirmediğine işaret etti.

Kluncker, demokratik örgütleri ve ilerici kişileri Türkiye'de tutuklu bulunan sendikacılarla dayanışmaya çağırıldı. 1 Mayıs günü protesto postakartlarını faşist cuntaya göndererek onu protesto etmeleri çağrısında bulundu.

(Posta Kartları ÖTV den alınabilir.)

DEMOKRATİK KİTLE

Toplumsal Gelişmeye Paralel Olarak Örgütlerin Gelişmesi

İlkel toplumda insan, doğa kuvvetlerine karşı savunmasız bir durumdaydı. İnsanlar tabiatla hazır buldukları yiyecek maddelerini topluyarak geçiniyor, kendileri henüz bitki yetiştirmeyi ve hayvan beslemeyi bilmiyorlardı. Toplumsal birlikte yaşamaya geçişte ilk insan, bir yerde hazır halde bulunduğu yiyecek maddelerini tüketiyor, sonra yer değiştirip başka bir bölgeye gidiyordu. Daha ileri aşamada insanlar arasında toplumsal emek mevcuttu. İş aletlerinin ilkel olması, yaşam güçlükleri insanları birlikte hareket etmeye, ortak emek sarfetmeye zorluyordu. Örneğin; avlanma sırasında veya fırtına çıkması, vahşi bir hayvanın saldırısı durumunda topluluğun bireyleri birlikte hareket ediyor; avın başarılı geçmeyi veya düşman tehlikesinin atlatılabilmesi için ortaklaşa çaba sarfediyorlardı. Bu şekildeki ortaklaşa davranış ise bir bakıma örgütlenmenin ilk nüvesiydi.

Zamanla insanlar doğayı daha iyi anlamaya ve sırlarını keşfetmeye başladılar. Yeni iş aletleri buldular, bilgi ve deneyleri giderek arttı. Ateşin, ok ve yayın bulunması insan toplumunun evrimleşmesine büyük katkılarda bulundu. Toplumsal hayat değişikliğe uğradı, daha iyi bir düzeye erişti. Toplumsal yaşam, daha üst bir örgütlenme aşamasını ifade eden gens'e yerini terketti. İş aletlerinin gelişmesi sonucu insanlar arasında ilk büyük toplumsal işbölümü ortaya çıktı ve tarım ile hayvancılık birbirinden ayrıldı. Onu ikinci büyük toplumsal işbölümü olan zanaatkarlığın ortaya çıkması izledi.

Nihayet emeğin üretkenliği o dereceye vardı ki, artık topluluğun yaşamını sürdürebilmesi için zorunlu olandan daha fazla miktarda üretimde bulunmak olanaklıydı. Bu da bazı kişilerin üretilen ürünlerin bir bölümüne fazladan el koyması ve kendi mülküne dahil etmesi imkânını sağladı. Giderek üretim araçlarının ortaklaşa mülkiyeti ve ürünlerin eşitçe bölüşülmesi ilkesi terk edildi, bunun yerine özel mülkiyet gelişti.

Özel mülkiyet hakkının ortaya çıkması ve gelişmesine paralel olarak doğan sınıflı toplumda örgütlenme de niteliksel değişikliğe uğradı. İlk sınıflı toplum biçimi olan köleci düzende artık örgütlenmenin esas amacı, toplumsal sorunların ortaklaşa çözümünü sağlamak değildi. Bunun yerine sömürücü sınıfın çıkarına olan düzeni sürdürüp güçlendirmek ve özel mülkiyeti korumak düşüncesi ön plana çıkıyordu. Bu örgütlenmenin en üst biçimi ise devletti. Devlet aygıtı yönetim organları, silahlı gücü, adliyesi ve hapishaneleriyle egemen sınıfın çıkarlarını korumaya hizmet eden bir araçtı. Gerek üretimin ger-

çekleştirilmesi ve gerekse geniş toprak parçaları üzerinde yönetim ve asayiş işlerinin yürütülmesi ve benzeri sorunlar güçlü bir yönetim mekanizmasının oluşturulmasını zorunlu kılıyordu. Örneğin: Köleci Babil, Mısır, Roma ve benzeri büyük devletler çok büyük birer örgütlenmenin örnekleriydiler.

Köleci üretim tarzını izleyen feodal ve kapitalist toplumlarda da sömürücü sınıflar, köle sahipleri sınıfı gibi devleti kendi sınıfsal çıkarlarını korumak ve düzeni devam ettirmek için bir araç olarak kullandılar, kullanıyorlar. Bu toplumsal biçimlerinde de örgütlenme esas olarak sınıfsal karakterdedir.

Kapitalizm, üretici güçlerden sağladığı muazzam gelişmeye paralel olarak örgütlenmeyi de önceki toplumlara göre çok daha ileri boyutlara ulaştırdı. Sermaye birikimi arttıkça, yoğunlaşma ve merkezileşme sonucunda tekelleşme ortaya çıkıp güçlendikçe, ham madde temini, işgücü piyasasının denetlenmesi, üretimin organize edilmesi, üretilen metallerin kitlelere ulaştırılıp dağıtımının sağlanması, sosyal ve kültürel gereksinimlerin giderilmesi ve benzeri sorunlar, ortaklaşa çalışmanın ve örgütlülüğü geliştirmenin önemini arttırdı.

Doğal olarak modern çağın bu özelliği yalnızca egemen sınıfların değil, emekçi sınıf ve tabakaların da daha iyi bir örgütlenmeye gitmelerinin maddi temelini yarattı. Günümüzde örgütlenme sınıfsal çıkarları korumada, toplumsal gelişmeyi sağlamada belirleyici mücadele aracıdır. Bugün artık eski dönemin masallarındaki gibi her şeyi tek başına yapma yeteneğine sahip olağanüstü güfte kahramanlar yok. Her şey koşullara uygun bir örgütlenme ve mücadele ile sonuca ulaşılır. Kahramanlar ve liderler ise böylesi kolektif bir mücadelenin ürünü olarak ortaya çıkarlar.

Örgütlenmenin İki Biçimi:

Politik ve Ekonomik-Demokratik

Günümüz sınıflı toplumlarında çıkarları birbirleriyle çelişen sınıf ve tabakalar arasında sürekli bir mücadele vardır. Ve buna paralel olarak değişik sınıf ve tabakaların çeşitli nitelikte örgütleri meydana gelir. Toplumsal sorunların çözümünde karşımıza çıkan örgütleri ana özellikleri itibariyle ikiye ayırabiliriz: *Politik ve Ekonomik-demokratik*.

Benzer bazı yönlerin yanı sıra, bu iki örgütlenme tipi arasında amaç ve çalışma yöntemleri bakımından temel farklılıklar vardır.

Politik örgütlenme, örgütlenmenin bir üst biçimidir ve iktidarı ele geçirmeyi hedefler. Ekonomik-demokratik örgütlenme ise iktidarı alma amacı gütmeyiz, güncel ekonomik ve demokratik hakların elde edilmesi, korunması hedefine yönelir.

Ancak, yukarıda da değinildiği gibi her iki örgütlenme tipi arasındaki bazı farkla-

ra bakarak bunları birbirinden tümüyle kopuk biçimde değerlendirmek te yanlıştır.

Açıktır ki sömürücü bir toplumsal düzende ekonomik ve sosyal sorunların temelden çözümü, onları yaratan üretim ilişkilerinin ortadan kaldırılmasına bağlıdır. Bu da mevcut toplumsal sistemin yerine bir yenisinin (eski sistemin çelişkilerini ortadan kaldıran) geçmesiyle mümkün olabilir. Örneğin: feodal sistem te-

melde feodal sınıfın serf köylüleri sömürmesi üzerine inşa edilmişti ve bünyesinde uzlaşmaz çelişkiler taşıyordu. Daha sonra hakim hale gelen kapitalizm bu düzenin çelişkilerini ortadan kaldırdı ve üretici güçlerin gelişmesinin önündeki engelleri yıktı. Tarihsel bakımdan bu ilerici bir roldü. Ama kapitalizmin kendisi de sömürücü karakterde bir toplumsal sistemdir. uzlaşmaz çelişkilere sahiptir. Kapitalizmin yapısından kaynaklanan çelişkiler ise ancak bu düzenin üretim ilişkilerini ortadan kaldırabilen ve yeni bir üretim tarzı olan sosyalizm tarafından yok edilebilir. Bu da ancak iktidarın burjuvaziden işçi sınıfına geçmesiyle mümkün olabilir.

Ancak temel çözümün siyasal iktidarın elde edilmesine bağlı olması, mevcut düzen sona ermeden ekonomik ve demokratik hakların korunması uğruna mücadele verilemeyeceği anlamına gelmez. Tam tersine sendikalar ve demokratik kitle örgütlerinde çalışmanın önemi büyüktür. Bunlar birer okul görevi yerine getirirler. Kitleler buralarda sorunları daha iyi öğrenir, bilinçlenirler. Gene böylesi örgütlerde yapılacak pratik çalışma, onlara yönetme konusunda da deney kazandırır, bilgi ve becerilerini artırır.

Politik örgütler, esas olarak iktidarı ma hedefine yönelirler ama kitlelerin genel ekonomik ve demokratik taleplerinin, kültürel sorunlarının dışında kalamaz, onlara ilgisiz duramazlar. Tersine siyasal örgütler bu tür sorunların çözüme kavuşturulması için çaba harcar, bu amaçla yürütülen mücadelenin içerisinde yer alırlar. Aksi takdirde herhangi bir siyasal parti ne derece doğru ve gerçekçi program ilkelere sahip bulunursa bulunsun, kitlelerle yeterli bağ kuramaz, onları bilinçlendirip örgütleyemez, soyutlanmaktan kurtulamaz.

Diğer taraftan kitle örgütleri de tümüyle siyasal mücadelenin dışında değiller. Onlar, her ne kadar iktidarı ele geçirme mücadelesi vermiyorlarsa da attıkları her adım, yaptıkları her çalışma aynı zamanda politik bir faaliyettir. Esasında sınıflı bir toplumda ortaya çıkan her türlü davranış biçiminin sınıfsal bir temeli vardır. Çünkü ileri sürülen her talep, yapılan her iş toplumsal sisteme etkide bulunma sonucunu doğurur. Bu aynı zamanda şu veya bu sınıf ve tabakanın çıkarına uygun veyahut da ters düşer. Bu nedenle de tüm eylemlerimiz, istemlerimiz maddi hayat gibi siya-

ÖRGÜTLERİ ÜZERİNE (1)

sal üstyapıyla da bağlantı içerisindedir ve onu etkiler, ondan etkilenirler.

Ekonomik-demokratik haklar uğruna mücadele ile politik mücadeleyi birbirleriyle ilgili yokmuş gibi göstermek aslında burjuva propagandasının bir parçasıdır. Çünkü burjuva iktidarları sınıf çelişkilerini gizlemeye ve kendilerini toplumsal sınıf ve tabakaların tümünün ortak çıkarlarını savunuyor gibi göstermeye özel bir önem verirler. Sömürüp baskı altında tuttukları kitlelerin bilinçlerini bulandırmak için yoğun çaba harcarlar. Bu amaçla kitleleri mümkün olduğu kadar örgütsüz bırakmak ve bu başarılamayınca da mevcut örgütleri kendi denetim altına almak burjuvazinin önemli hedeflerinden bir tanesidir. Burjuvazi güncel sorunlarla politikanın bir ilişkisi bulunmadığını yaygınlaştırır ve kitleleri ekonomik-demokratik istemlerin sınırları arasına hapsedmeye, daha ötesini düşünmekten alkoymaya çalışır.

Örneğin: Bugün işbaşında bulunan faşist Türk cuntası, büyük sermaye çevrelerinin yıllardır savundukları ve buna uygun olarak hazırladıkları bir çok öneriyi yasa haline getiriyor ve gene bu çevrelerin her direktifine uyarak işçi sınıfı başta olmak üzere tüm emekçi halk kitlelerini baskı altında tutuyor, sömürüyü yoğunlaştırıyor ve demokratik haklarını gaspediyor. Ama cuntaya bakarsanız vatan millet için çalışıyor, işçi sınıfına karşı patronların tarafını tutmuyor ve "tarafsız" bir idare için çaba harcıyor. Elbette hayatın kendisi tarafından her gün yeniden yalanlanan bu görüşlere cuntanın kendisi de inanıyor değil. O ne yaptığını, kime hizmet ettiğini çok iyi farkında. Ancak bu tür bir propaganda ile emekçilerin kafasını bulandırmaya çalışıyor.

Diğer bir örnek ise Türk-İş'in durumu. Bilindiği gibi Türk-İş, yıllardır "Partilerüstü Politika" adı altında, güya politika içine girmeksizin işçi haklarını elde etmeye çalıştığını gösterme peşindedir. Elbette böyle bir görüş ileri sürmekle Türk-İş politikasının dışında olamaz. Çünkü işçi haklarının en ufağını bile elde etmeye kalkışmak politika yapmak demektir. Türk-İş yöneticileri aslında Amerikan tipi sarı bir sendikacılık yapıyorlar. Onlar, burjuvazinin istediği biçimde bir politika yürütüyorlar. Ama işçilerin bilinçlenmesini engellemek ve kendi teslimiyetçi, ihanet politikalarını gizleyebilmek için de "partilerüstü politika" gibi safsatalarla kitleleri aldatma peşindedir. Açıktır ki "partiler üstü politika yapıyoruz" demek veya "siyasetin dışında kalmak" sözlerinin kendileri başlı başına politika yapmaktır. Hem de burjuvazinin politikasını.

Diğer taraftan demokratik kitle örgütleri yıgın örgütleridir ve bunların tabanı siyasi partiye göre daha geniştir. Ayrıca işçi sınıfı partisinde ideolojik birliğin bulunması esastır, parti üyeleri, partinin

ideolojik-politik hattını benimsemiş, onu kararlıca savunan kimselerdir.

Buna karşılık kitle örgütlerinde bir araya gelen insanların tümü aynı görüşte değildir. Sendikalar, dernekler, kooperatifler ve diğer mesleki örgütlerin üyelerinin dünya görüşleri, çeşitli sorunlara bakış açıları birbirinden farklıdır. Ama bu farklılıklar onların çeşitli güncel sorunlarını çözüme kavuşturmak üzere bir araya gelmelerine ve birlikte mücadele vermelerine engel değildir. Çünkü kitle örgütlerinin üyelerini birleştiren etken, ortak ekonomik ve demokratik çıkarlardır. Siyasi iktidarı alma gibi bir ortak düşünceleri yoktur. Bir sendikayı bir memur örgütünü ele alalım. Burada komünist, sosyal demokrat, liberal ve dindar kişiler bir arada bulunur; ücret artışı, işyerinde çalışma koşullarının düzenlenmesi, grev ve toplu sözleşme hakkı ile sosyal haklar için birlikte mücadele ederler.

Partide demir disiplin vardır. Demokratik-merkeziyetçi ilkenin uygulanması çok katı biçimdedir. Oysa kitle örgütlerinde böylesi bir disiplin yoktur. Elbette bundan hareketle kitle örgütlerinde disiplini bozma, yönetimin kararlarına uymama gibi davranışların haklı ve doğru olduğu sonucuna varamayız. Bu örgütlerin de disiplini vardır ve farklı görüşte olsalar dahi üyeler, yönetim organlarının örgütün faaliyetleriyle ilgili karar ve direktiflerini yerine getirmek ve diğer tüksel hükümlere uymakla yükümlüdürler. Ama buna rağmen bir siyasi partide uygulandığı ölçüde üyelerin tüm faaliyetlerini kapsıyacak biçimde düzenlenmiş, uyulması zorunlu katı kurallar kitle örgütlerinde mevcut değildir.

Demokratik Kitle Örgütlerinde Ortaya Çıkan Bazı Yanlış Eğilimler

Demokratik kitle örgütlerinde değişik nedenlerden kaynaklanan ve farklı biçimlerde uç veren yanlış eğilimlere rastlamak her zaman mümkündür. Bazen demokratik kitle örgütü ile parti birbirine karıştırılır ve biri diğerinin yerine konulmaya kalkışılır. Böylece kitle örgütlerinden bir siyasi partinin görevlerini üstlenmesini beklemek veya belli bir siyasi partiye bağımlı kalmasını istemek biçiminde hatalı tavır takılır. Kuşkusuz böylesi bir eğilim, demokratik kitle örgütünü kaldıramıyacağı yükün altına sokar, onu asli görevlerini yerine getirmekten alkoymas ve gücün düşmesine, kayıbetmesine neden olur. Özellikle geçmiş dönemde Türkiye'de sendikaları ve kitle örgütlerini grupçu amaçlarla böylesi bir yükün altına sokanlar çokça görüldü ve gene pratiğin de gösterdiği gibi bu örgütler bu politikadan önemli ölçüde zarar gördüler.

Demokratik kitle örgütlerinin çatısı altında bir araya gelen üyelerin farklı görüşlere sahip oldukları gerçeğini bir kenara

bırakarak onların tümünden her zaman aynı doğrultuda hareket etmelerini, aynı

disiplini ve fedakarlığı göstermelerini beklemek de yanlıştır. Böylesi bir yanlışlık üyelerin kitle örgütüne olan güvenlerinin sarsılmasına ve uzaklaşmalarına neden olur.

Diğer taraftan Türkiye'de gene sıkça görüldüğü gibi sendika ve derneklerde üyelerin basit gibi görünen pek çok günlük sorununu bir kenara bırakmak, bu tür istemleri küçümsemek ve üst perdeden siyaset yapmaya kalkışmak da sol sektör bir tavidir. Böylesi davranışlar mücadeleye zarar getirirler. Bu tavırlar, bilinçsiz kitleyi ürktür, yığınlarla olan bağı koparıp zayıflatır. Oysa demokratik kitle örgütlerinde bilinçli insanların yapacağı çalışma onları kitlelerden böylesine soyutlayan bir çalışma olmamalıdır. Tam tersine kitleleri kazanabilmek, ve onları mücadeleye daha ileri bir düzeyde çekebilmek için onlardan kopmamalı, bize basit gibi gelen somut ekonomik ve demokratik taleplerini küçümsememeli, bu tür istemlere burun bükmemeliyiz. Hayatın içerisinde ve somut sorunlardan hareketle kitlesel mücadele içerisinde yer almak, böylesi haklar uğruna da kararlı ve aktif çalışmayı zorunlu kılar. Şurası unutulmamalıdır ki kitleler slogan haykırarak, sivi sözler sarfetmek ve üst perdeden siyaset yapmakla kazanamaz.

"Güncel, kısa vadeli ekonomik haklar için mücadele küçümsememlidir. Henüz politik konularda gereği gibi bilinçli olmayan, kişisel kurtuluşunun, toplumun genel kurtuluşuna bağlı olduğunu kavramıyan pekçok kişi için bu tür haklar uğrunda mücadele önem taşır ve daha ileri düzeyde politik mücadelenin gereğini kavradığı görülmektedir." (Özgürlük Yolu, Haziran 1976, sayı 13-14 S.9)

Diğer taraftan demokratik kitle örgütlerinin siyasal iktidarı alma hedefleri yoktur diyerek, toplumsal olaylar karşısında eli-kolu bağlı halde durmak da yanlış bir eğilimdir. Elbette kitle örgütlerinin görevi ekonomik, demokratik haklar uğrunda mücadele etmektir ama, bu haklar uğrunda mücadelenin diğer toplumsal sorunlardan ve siyasetten kopuk olduğunu düşünmek de mümkün değildir. Örneğin bir ik-

tidar işçi haklarını budamaya, sendikal mücadele ve grev hakkını ortadan kaldırmaya, yahutta kısıtlamaya kalkışırca, basın yayın organları üzerinde baskıyı artırırsa, polis terörünü, faşist saldırıları ve işkenciyi yoğunlaştırırca, sosyal haklardan kısıtlama yoluna giderse, işçi sendikalarının ve diğer demokratik kitle örgütlerinin bunlara karşı yürütecekleri mücadele aynı zamanda politik bir mücadeledir. Ne var ki örgütlerin böylesi haklar uğruna verdikleri mücadele sonucunda iktidarı almak gibi bir hedefleri yok. Siyasi iktidarların böylesi davranışlarına karşı iş-

(Devamı Sayfa 19.da)

HEZAR GIHIŞTIN HEV

"Newroze newroze
Sibhine newroze
Maçek bide min yar
Cejna te piroze"

Cegerxwin

Belê, zivistanek dîn bi biharê va ci dî-
guherê. Niha li çiyayên Kurdistanê asê
berf dihêlê, tava rojê dîde ser axê. Geli-
geboz gul û gupik vedîdîn, pez dîzê, berx
dîkalin. Têr û tu ji hêlinên xwe tèn der,
refên qulinga baska li ba dîkîn.

Newroze, serma diçe germa tê, rêyên
girtî vedîbîn, gundî dakevîn bajêr. Deme,
dilanê çêbîn, govendê bigerin, evindarê
bigihîm hev. Barana nisanê sıvık-sıvık bi
ser erdêda bîbarine, kulilkê penc wvedîn.
Bihna gîl û giyê, dengê çûk û çivika li hev
bigerê. Jinên Kurda li ber diwaran bigihên
hev teşîya birêsin, keç û bukê li ser bir û
kaniya tiji dev bîkenin henekan bîkîn.
Tewnê dayên xaliçe, ber û geltên rengine
bên xemilandîn. Û dayikê disa keç û lawî-
ke nû binin dîne. Vana aliyeki jiyînê ne,
aliyê baş, xweşik û bedew.

Lê aliyeki dîn ji heye, jiyînê diherimi-
ne, jîna bi dihêle, zarokan sêwi, çavan ti-
je hêsr dîke, bîrînan xwin dîke, zenda
zincir dîke. Li welatê me dijmin zivistanê
ji, biharê ji, havînê ji nasnake. Leşkerên
kolonyalista disa berî gundiya dîn, deriya
bîşeqîtinin, welatparêza dihev girêdî û
bajon zindana.

Bi hezaran karkîr, xwendevan, gundi,
ronakbîr dî gurtigehandane. Zordest li wan
zîlmê dîkîn, dîkutîn, bîrindar dihêlin, dî-
kujîn. Kîlam gotin ji, govend girtin ji qe-
dexeye. Bi hezaran zarokên Kurd bi zîma-
nên biyaniya dîxwînin û dîmîvisîn. Zîmanê
daykê qedexeye. Erdê Kurdistanê fireh û
rengîn û bi bereket dî dest axa, bega û ko-
lonyalistan daye. Gelek gundiyan Kurd ji
ber tunebûnê arê bav û kalê xwe dîteriki-
nîn. Welatê me yek perçe nine, gurên dev
bi xwin dî nav hevda parvekirine. Jê dî-
xwin, vedîxwin, kaş dîkîn, dîkşînin dîbîn.
Li ser erdê Kurdistanê tenê birçîti, belen-
gazi, xwin û hêsrên çava û mîrxasi dimi-
ne. Sedsalîn li welatê me jiyîn usa dime-
şe. Serhildanên bêhejmar, ewqas binke-
tîn, gelek ji şehîd. Lê belê li ser van erdana
bêhêvîti tu car nerîziya. Gelê Kurd wek
pîlinga li ser piyane. Dijmin ji vê ditirse.
Îro li heralî Kurdistanê dengê tîfîng û kî-
lamên azadiyê bilind dîbîn.

Belê va Newroza ji dî bin zîlm û zor-
destiya dijmin da derbas bû. Îsal ji em bin-
destin. Hin li ser erdên me bi sed hezaran
leşkerên zevtok bejnê li ba dîkîn, kolony-
alist li Kurdistanê ma delal hespên xwe
dîbezînin. Îro ew xurtin, tanq û topên
wan, bi sed hezaran leşkerên wan hene,
wana piştî xwe dane dewletên emperya-
list. Lê belê em ji wek berê ninin. Ê dîn

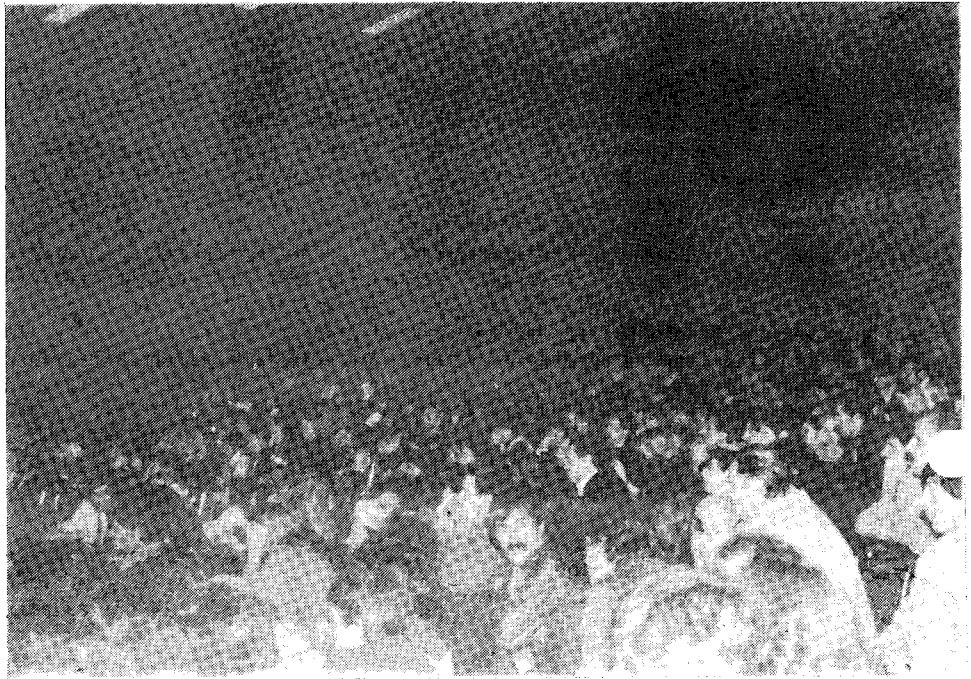
çeka me mezin ji heye. Em ji berê hin he-
wastîrîn, dostên me ji berê hin pîrtîrîn. Û
em ji berê hin hewastîrîn. Kes nikare ê dîn
gelê me bixapine.

Bi vê Newrozê em gaveke dîn nêzîki
Kurdîstana azad û demokratîk bûn.

NEWROZÊN ÎSAL

Federasyona Komelên Karkerên Kur-
dîstan li Elmanya Federal (KOMKAR)
hin berî sê mehnan ji komelên xwe ra nivî-
sek rêkir û ji wan ra usa digot:

"Hevalno, Newrozek nû nêzîk dibe.
Disa li çîyan agrê vêkeve, keç û xortên
dî nav kincên rengîn da derkevin deşt û
çîya. Hevalno, zendên xwe vemalîn, em
îsal ji her sal baştir, ji her sal dewlemend-
tir pirozkîm. Klamên xwe bi dengêki bi-
lînd bêjîn, govendên xwe hin ji rînd big-
rên. Xebatek jêhati bajon, banî kesên mî-

rovhîz, welatparêz û aşîtihozkîm. Vê New-
rozê da êş û birînen gelê me, çanda me
dewlemend bi dostên me binêrinin, pişt-
girtiyê bilîndîkîm. Destpêkîm..."

Piştîra pence hezar belevok bi sê zî-
mana derket. 10 hezar ji plakata. Li çar
alî Elmanya Federal û Berlina Rojava be-
levok belavbûn û plakata hatin daleqandin.
Komel û komitên KOMKAR'ê bi rasti xe-
batek jir û jêhati pêkanin. Li gelek çîyan
ji komên sempatîzan wek komel û komîta
karkîr, bala hezaran kîşandîn Newrozê.
Ji gelek parti, rêxistin, komel û kesana ra
dawetname ketin rê. Geleka bersiva da-
wetname dan û gelek ji dî şevan da beşdar
bûn. (Sîlavnamên pirozkîrinê dî da ne.

5'ê ADAR ŞEVA BERLINA ROJAVA

Newroza pêşîn li bajarê Berlina Rojava
destpêkir. Bona şevê hewşa zanîgehê
hatibû girtin. Hewş gelek mezin bû. Dora
hezarsê kesî mêvan gihiştibûn hev. Karker,
xwendevan, ronakbîr. Elman bûn, Kurd
bûn, Tirk bûn. Ji netewên dîn ji gelek he-
vala dî şevê da ci girtibûn. Diwarên hew-
şê bi cawên rengîn hatibûn xemilandîn. Li
ser cawan nivîsên "Welatparêzên Kurdis-
tan Yerbin, Bimre Cuntaya Faşîst, Biji
Azadiya Kurdistan, Diji Dijmîntiya Xerî-
wa Rawestîn..." hebûn. Eniya hewşê bi
nivîsa "Biji Newroz" hatibû girtin, li rast
û çepê, ji ala Kurdistanê li ba dîbû. Sêt
heftê êvarê şev bi axaftina serokê KOM-
KAR'ê ve bû. Serokê KOMKAR'ê bi
zîmana peyivî û li ser rewşa Kurdistanê,
Türkiyê, li ser rewşa karkerên xerîw se-

kîni. Qala Newrozê kir û Newroza wan pi-
roz kir. Paşê hevalê ku program pêşkes
dîkir destpêkir.

Edîm kul-bîrîn, derd-êş, bawerî û hêvi-
ya gelê Kurd bi gîl û gotîna, bi kîlama, bi
govenda, bi helbest û listikên tiyatroyê
mîna nênikêkê dihat berçava.

Piştî perde ji mîna hewşê tije mîrov bû.
Koma reqasa, dengbêj, tiyatroyan, hel-
bestxwend, sazband û bîlurvana arikariya
hev dîkîrîn. Nava hev girêdîdan, hev pîroz
dîkîrîn, ji hevra serketin dîxwastîn. Gelek
keç û xortê Kurda bona ku çanda gelê
xwe ji her demê hin çelengtir bimêrinin
ketibûn bijartînekê. Bîrek diçû bîrek di-
hat. Program ewqas dewlemend bû ku

NEWROZ PÎROZ KIRIN

guhdar yekcara dî nav du riya da dîman, jî bo ku lî perdê şıklên mirovên Kurdistanê, yên çem û çiya, şıklên zîlm-zordestiyê xuya dibûn, jî hêlekê dengê def û zîrnê dihat, lî heleke dîn govend dîgeriya. Her tişt ewqas dî hev girêdayî bû ku mirovên mêvan hîşmîkar dîman. Koma stranvanên Şiliyê, Folklorî Fîlistîniya û tevstrana hevalên Kurdistanî Iraqê şeva Berlina Roj-aya hin jî xweşik kir.

12 ADAR ŞEVA KOLNÊ

Lî Elmanya Federal şeva ewil, lî Kolnê destpê kir. Îcar hewşa şevê dî ser dêvra dirîjya. Jî çar hêlên Elmanya Federal mêvan hatibûn. Jî van mêvanan gelek malên çûyi Newrozên KOMKARê ditibûn û gelek jê xweş ketibûn.

Keç û xortên Kurda, jin û mêra, kala û pîra kincên xwe yê cejna lî xwe kiribûn, hîman jî şal-şepikê welêt kîşandibûn ser xwe û serên xwe pêçabûn. Berî destpêka şevê dengê kîlama jî têyban bilind dibûn, avê listikê, avê şewatê û avên baweriyê û azadiyê. Mêvan qor bî qor, ref bî ref dî hewşê da şuna xwe dîgirtin. Karkiribûn, xwendevan bûn, ronakbirbûn. Gelek jî saredar (iltica-starvan) hebûn. Hîna çend salin hev neditibûn, bira hev kiribûn. Dî hewşê da nişka hev hembêz dîkîrin û bîna xwe derdixistin. Rasti jî Newroz bî aliyekî jî bûn ciyê hevditinê û naskirinê. Destpêka bernamê (programê) nêzik bû dî hewşêda cihê runîştinê nema. Lê sed heyf mixabin gelek mêvan lî piyan man û ewan heta dawîya şevê jî usa lî pê bûn.

Şeva Kolnê jî bî axaftina serokê KOMKARê vebû. Piştra silavnamên piştigirtîrê bî nav hatin xwendinê. Jî bo ku gelek silavname ghiştibûn hev, tenê silavname PSKT (Partiya Sosyalîst a Kurdistanî Tirkîyê) û silavname DKP (Partiya Komunîstî Elman) hat xwendin. Dema ku silavname PSKT hat xwendin bê dengiyek mezin dagirt hewşê û mêvan û hevala jî dil û can guh didan ser. Silavname bî navê Sekreterê Gîştî Kemal Burkay hatibû. Wexta ku silavname qedya û navê Kemal Burkay derbaz bû; şiyara "Bijî Partiya Sosyalîst a Kurdistanî Tirkîyê" bî dengêki bilind dihat qiryan.

Êdî dora bernama çandi hatibû. Bernamêpêşkêş derket pêş mêvanan. Dî birgîyê (perdê) da şıklên kulîlka û muzîka kompozitorê bî nav û deng Aram Xaçaturyan dihat bîhistin. Muzîk zelal-zelal, sıvîk yek car bilind dibû yek car dengêkî mî dibû û pêşkeşvan dipêyî:

"Newroz... Mîzgina bîharê ya rojên azad û delal. Van rojên bîharê da jîyin wek behrêkê şîn-şut dîkele û hul-gulma wê her nîkên Kurdistanê hîldide... Ew cejna azadî û bîharê ronahiya hezar salan bî sermada dîbarine..."

Şıklên birgîyê yek diçû yek dihat. Xeberdan tenê bî Kurdi nîbû. Bî çend Kurdi

Elamani û Tirkî jî hebû. Hemû mêvanan fehmdîkîr û tengasiyek nedîkîşandin. Hin ku pêyiv neqedya bû Koroyê dî tariyê da xwe hazîr kiribû jî û mêvan jî şabûna dî

(Mêvana dîgo wey lî mîno, rasti şerdîkîn.) Dî hev hîldan, bî kulm û kuta berî hev dan û hînek ma yek yekî bîkuje. Wê wextê mêvan rabûn serpiya û şaş-metal sêr dîkî-

şuna xwe da nedîsekînin û gav didan şepîka û yekcar jî nişka rabûn ser piya. Koro (tevstran) kîlamên ku cuntaya faşîst qedexê kiribûn distiran. Jî wan kîlamên gel yek usa bû:

Destmala mîn sor geweze
Lawîk hatiye mîn dîxwaze
Ka destmalê herîme malê kuro gede
Ka destmalê herîme malê.

Şîngiya şepîka bî dengê tenbur û defê va bî hevra diçû. Paş perdê jî her tişt bî ciyê xwe bû, herkes lî ser karê xwe bû. Nêzîkî 70 hevalî dî programê da ci girtîbû û niha yek yek, bî bî dora xwe dipên. Çîra temûrin dengê def û zîrnê hewş tîje kir xuyaye govendê bigere. Ronahiye jî sê renga (kesk, sor û zer) girt mada-rê, govendkêşa destên hev girtine keç û xortên Kurdistanê mîl kutane milê hev derdîkevîn pêş mêvanan. Destmalên kesk û sor lî ba dibî, sergovend hînerên xwe herî mezin dimêrine. Ewqas delal, ewqas xweşik, ewqas jî dîlda leyîstî ku mirov lî şaiyê ye, lî dozê ye jî hev cuda nake. Dî nav kîncên rengîna da xwe lî ba dîkîn lîngêki radîkîn yekî datînin, mîl dihezî, tul lî badîbî, bîsk û gulî dileçî, dev dîkenî. Bêguman govenda Kurdaye gere usa be. Carakê jî dawiyê govendê xortek qetya û bazda serê govendê. Bî sergovenci va xêr bî hev nekîrin û dest bî şêr dîkî.

rîn ku jî nav govendê keçîkek qetya û xwe gîhande herdu xortê stuyê xwe xarkîr jî wan ra le kar nekîr. Piştra nêri ku nemînkune laçe serê xwe avêtêrdê û seri dani. Wê demê xortî sekînin, dev jî şêr berdan û hev hembêz kîrin hemû mêvanan dabû fiqînya şepîka de dîgot hewş dîhêje jî ber şepîka. Ew govenda aliyê Wanê bû û jêra Porzerî tî gotî û usa tî leyîstî. Jî vî bêtir hin govendên gelek jî hev delaltîr hatî kîşandin. Yek jî yekê baştîr. Berî govenda yan kîlam dihatî gotî, yan helbest dihatî xwendî yan jî jî tiyatroyê bîrek dihat pêş mêvanan. Tiyatro bî tewrê Berthol Brecht dîleyîst û wan bî dengêki bilind hêviyên xwe dîgotî, tişt pîrsdîkîrin, hêrsa xwe nişan dîdan. Dî cihekî da koma tiyatroyê mîstên xwe gîvîştîbûn û yek car bî hevra yekcarjî yeko yek, lîng bî lîng nêzîkî mêvanan dibûn û dîpîrsî:

"Bajarê Tepê bî heft derî kê çêkîr?
Pîrtûk tenê navê qîralan dînvîsî,
Gelo, qîral dîkîşînin wan kevîr û latan?
.....

Dîbêjî Flîpê Spanî girya
Ku bî bînkîtin gemiyên xwe
Gelo jî wî bêtir kes qe negirya?
.....

Lê usayê birê mîn,
De jî tera bîrek pîrs
Û gelek jî bûyer."

Dumahîk Rupel 12.da

NEWROZ

HEZAR GIHIŞTIN HEV

Pêşkeşvan dî ciyekî pêyivê da berde-
wam dikir û usa digot:

"Dî van rojên ku zivîstan berbi biharê
dev diguherê li Afrîqa başûr, li Rojhilata
Navin, li Amerika Latin gelên bindest ji
bo rojên azad û delal şerê xwe diyari ha-
tinek xweşik û serbîlind dikin. Em ji gelê
El-Salvador ra, ji gelê Afrîqa Başûr ra ji
gelên Namîbya û Filistin ra silavên xwe
heri germ dikin rê..."

Pîştra bi navê Konseya Netewî ya Afrika
(ANC) hevaleke reşik Vusi Schabala der-
ket pêş mēvana n û dest bi axiftina xwe
kir: "Em û hûn bi hezaran kilometir ji
hev durin. Lê belê, dijminê me yekî. Yê n
ku li Kurdistanê, li Afrika Başûr, li El-Sal-
vador û Filistinê koma qirdûkî gîştîk
yek hêzî... Em ji dîlda pîşta we digrin
û serketina we dixwazin..."

Xeberdana hevalê reşik (Vusi Schaba-
lala) gelek caran bi şepik û Hôch die In-
ternationale Solidaritat (Biji Piştigirtiya
Navnetewî) hate birin. Dî şeva Kolnê da ji
ji çar niqên Kurdistanê bi zaravên Kur-
manci, Soranî, Zazakî gelek stranên azadi-
yê, biratiyê, evintiyê û kîlamên din hatin
gotin. Dî nav programê da helbestên aza-
diyê û hevitiyê ji bi dengê zela û bîhnd
hatin xwendin. Wek Spartakus a Kemal
Burkay ya bi nav û deng:

"Lê zincir şikandin delale Spartakus
Wek ezman e, wek jiyin e
Wek ewin e
Ji şev dêrketina rojê
Ji zinciran virda dinê dirêje
Ji diwaran wirda jiyin fireh e
Lê belê, xweş xu yaye, delaltirê ewinan
Zincir şikandine li dinê..."

Dî bernama şevê da tenê derheqa Kur-
distan û Tirkîyê da ne lê qala welatên din
yên bindest ji bû, qala aşitiyê bû, qala bi-
ratiyê, û hevaltîyê bû. Govendên fireh û
mezî geryan, kîlamên delal distran, hel-
best hatin xwendin, tiyatro leyist, çanda
Kurdistanê dewlemend ji welêt dur bi şan
û şîret hat mērandin. Lê ya heri girîng da-
wiya şevê bû. Nêzîki heftê hevalî ku di
programê da ci girtibûn dî deriyên li rast
û çep da ala welêt dî dest da yeko yek ha-
tîn pêş mēvanan û dengê marşa "Pêşmer-
geyê Qehreman" bilind dibû. Madara
programê tije insan bûbû. Hîna destê hev
girtine, hîna mil kutane milê hev. Ala
Kurdistanê li rast-çep ba dibû û mezî-pî-
çûk, mē-jîn, hemû mirov rabûn ser piya
mistên xwe givîstibûn û rakînbûn ezmin.
Hin kes nedibûn xwedî hêsrên xwe û mi-
na baranê dibarandin. Li daykê Niştîman
zîlm û zordesti hebû, kolonyalist û faşista
çekên xwe di ser gelê me ra girtine nahê-
lîn gelê Kurd serbest û azad bîji. Nivê şevê
seet berbi 12'a şev kuta bû. Mēvan li
piya û hin dipên tiştên din bēn.

19' ADAR
ŞEVA MÜNİHÊ

Newroz li Munihe ji bi aliye bernamê
gelek nêzîki Kolnê bû. Gelek Elman û
Yewnanî beşdar bûbûn. Cîvata Munihe ji
ya Kolnê hin ji pirtir bû. Hewşa ji du qata
heta dêvî tije bûbû. Li Munihe ji pîr heval

bê şun man.

Dî wê şevê da ji ji PASOK'ê (Partiya
Pan Helenîk a Sosyalîst) hevalek derket
kirsîyê û pişt girtina xwe mērand û qala
biratiya gelên Tirk-Kurd-Yewnanî kir. He-
valekî din ji hebû. Bi navê Braun. Ew kesê
Elman li bajarê Wan'ê bi destê polêz û
cendirmê Tırka hatibû girtin û di girtigeha
Diyarbakirê da gelek rojan girti mabû. Se-
dem ji bona ku ji koma geroka ra qala
Kurdistanê kiribû. Wi hevalî ji bi kurtî qa-
la rewşa girtigeha Diyarbakirê û zilma li
ser gelê Kurd kir. Şeva Munihe heta nivê
şevê ajot û mēvan û guhdar wek ya Berlin
û Koln'ê gelek jê razi bûn. Dora 2000 kesî
di şevê Munihe da ci girti bû.

26'ê ADAR
ŞEVA HAMBURGÊ

Disa gelek karker, xebatkar, xwende-
van, ronakbîr û gelek ji Elman û biyanîyên
din gihiştibûn hev.

Şeva Hamburgê ji piştî nivro seet hef-
ta destpê kir. Disa ji çaralî welêt govend
digeryan, sazbandek dîçû yek dihat, bi
dengên zelal û ziz kîlamên hêvî û bawerî-
yê, yê dîla, yê şoreşgerî distiran. Mē-
van bi van kîlamana şên û şa dibûn, gav bi
gav ji kelagîrî diman, her rēzên wan kîla-
mana welat dînanî birê. Lê koma tiyatro-

yê bi hêrs û hêvî xwe digihand û destpê
dikir:

"Rojê bê, heyman biguherê, hêvî bigihê,
Lê pişt çîyan, li paş çîyan

.....
Telak genim ji namini bi tenê û xeyidî
Darek zeytin ji namini bê xwedî
De ma nebarê baran
De ma ji xewê hişyar nebe çîya

Mistên xwe didan ser dilê xwe û bi
hevra diqiryan:
Va dîla dmê çî roja"

Birên tiyatroyê din ji gi tije hêvî bûn,
tije hêrs û bawermendibûn. Hevalên reşas
bi govendê erf-edet û jiyina gelê Kurd bi
avekî jir û jêhati dînanî ber çavên mēva-
nan. Wana dî bin dengê def û tutikêda ce-
genim direşandin, teşî li badîkîrî, ref bi
ref, qor bi qor bi gavên çapîk dîçûn-dîha-
tîn. Ser hezari ra mēvan ji ciyên xwe ne-
dilivyan, bernama dewlemend dest avêtî-
bû yaxa wan û heta nivê şevê girtin.

Şêvên isal hemû ji hev bedewtir, delat-
tir bûn. Newrozên isal bala gelek kes û
komel disa kişandibûn ser xwe. Bi he-
ran kes dî herçar Newrozên (Berlîna Roj-
ava, Koln, Munihe û Hamburg) da beşdar
bûn. Ji yin carek din bi vê Newrozê ji bi
me re nişan dîde ku qet tu kemêlek gelê
me ji rîya Azadiyê naqetîne.

MESAJA PARTIYA SOSYALİST

Hevalên hêja,
Gelê me vê Newrozê ji li welat dî
bin zulma sazûmana faşîst da, gelek
xwişk û birayên me ji li zindanan wê
derbazkî. Zordest disa wê nehêlîn ku
cejna me bi serbestî bê pirozkîrî,
klam û stranên me bēn gotin û govenda
Kurdi bê kişandin. Dengê def û zîrnê
qedexe ye..

Lê hûn li der welat agirê Newrozê
bilind dikin, stranên azadiyê dibêjin.
Dijmin bila bitirse.. Şerê me heya ro-
ja azadiyê nasekîne.

Hevalno!

Himber dijmin milê xwe bîdî hev.
Rê dîr e, kar çetin e. Çekê meyê me-
zîni hişyarî û yekîtiya me ye. Refên
xwe bişidînin!

Usa ku em cejna azadiyê dî Kurdis-
tana azad da piroz bîkî. Hevalno, ber
bi pêş!

Cejna we piroz be!

Kemal Burkay

Sekrîterê Gîştî

Partiya Sosyalist a Kurdistanî Tirkîyê
Adar - 1983

AFRİKA ULUSAL KONSEYİNİN MESAJI
(ANC)-GÜNEY AFRİKA

Bayramınızın "Uluslararası Irkçılıkla
Mücadele Günü" ile aynı tarihe rastlaması
anlamlıdır.

Halklarımız birbirinden onbinlerce ki-
lometre uzakta olsalar bile, mücadelemiz
ortak düşmana karşıdır.

Hem biz hem siz, faşist diktatörlükle-
rin ve emperyalist sömürünün kurbanları-
yız.

Kürdistan, Güney Afrika, Filistin, El
Salvador ve daha birçok yerde yapuan iş-
kence ve katliamlardan aynı güçler so-
rumludur. Bu nedenle de hepimiz aynı
mücadelenin içinde yer alıyoruz.

Bizim yaşadığımız ülkede Güney Afri-
kalı faşistler ülke içinde baskıları arttır-
makla kalmıyor, onlar ortaklarının izniyle
tüm Güney Afrika'da gerginliği arttırıyor-

lar; Namibya'yı zorla işgal ettiler, Ango-
la'nın bir bölümünü gene işgal altında tu-
tuyor, Lesotho, Mozambik ve Zimbabve'-
ye karşı saldırılar düzenliyorlar. Sivil hal-
kı, kadınları, çocukları alçakça katledi-
yorlar.

Fakat uzun yıllar süren çalışma ve fe-
dekarlıklar sonucu halkımız gerek askeri,
gerekse politik alanda birliğini sağlamış
ve peşpeşe başarılar elde ediyor. Bizler
şu anda düşmana karşı taaruzdayız desek
abartma yapmış olmayız.

Sevgili yoldaşlar,

Bizler sizin ve Türk halkının mücadele-
nizi ilgiyle izliyoruz. Demokratik ve barış-
çıl bir toplumsal düzen kurarak sorunları-
nızı çözme çabalarınızı yürekten destekli-
yoruz. Sizinle birlikte olmaktan sevinç ve
kvanç duyuyoruz.

Afganistan Demokratik Halk Partisinin Mesajı

Sevgili arkadaşlar,

Afganistan Demokratik Halk Partisi F. Almanya Örgütü adına Newroz kutlamalarından dolayı kalpten selamlarımı iletmek isterim.

Biz sizin, ülkenizde ulusal ve demokratik haklarınız uğruna verdiğiniz mücadeleden bilgi sahibiyiz.

Kürt halkının da sömürsüz ve baskısız yaşamaya hakkı vardır. Sizin de ülkenizdeki diğer demokratik güçlerle birlikte insanca bir yaşam için mücadele etmek doğal hakkınızdır.

Türkiye'deki askeri yönetim sadece Türkiye'de yaşayan halkları barbarca ezmiyor, idam ve işkenceleri gündemde tutmuyor; aynı zamanda Amerikan emperyalizminin hizmetinde, Pakistan askeri yönetimi ve Arap gericiliğiyle birlikte tüm bölgedeki halkların kurtuluş mücadelesine saldırıyor.

Bu 'kutsal' ittifakın hedeflerinden birisi, Afganistan'daki yıkıcı çalışmalarını des-

teklemektir, çünkü Afganistan halkı Nisan devrimiyle emperyalizme şamar indirdi, feodalizmi çözdü, kadın haklarını ve cehaletle mücadeleyi programına aldı ve Afganistan'da yaşayan ulusların haklarını kayıtsız şartsız tanıdı.

Afganistan Demokratik Cumhuriyeti'nde, devrimden önce tüm kültürel, politik ve ekonomik haklarından yoksun bırakılan 8 ulus yaşıyor. Bu uluslara geçici anayasada tüm hakları tanındı ve garanti altına alındı.

Afganistan Demokratik Cumhuriyeti'nde çocuklar okullarda anadillerini öğreniyor, yerel basın organları bölge halkının dilini çıkarıyor ve tüm uluslar yerel organlarda temsil ediliyor.

Devrimimizin amaçlarından birisi de, ulusların tüm haklarının genişletilmesi; halkların zengin kültürlerinin serpilip gelişmesi, kendi benliklerine kavuşmasını sağlamaktır.

Afganistan Demokratik Cumhuriyeti hükümetinin ulusların tüm haklarını tanı-

ması ve uygulamaya koyması, bölgedeki gerici ve milliyetçi rejimlerin gözlerine diken gibi battı...

Sevgili arkadaşlar,

Biz, gerici rejimlerin şovenist saldırılarından dolayı korkuya kapılmıyoruz.

Ülkemize yönelik Çin, Pakistan, İran, Türkiye, İsrail, Arap gericiliği ve ABD tarafından ilan edilmemiş savaşa rağmen, Afganistan Demokratik Cumhuriyeti Nisan devrimi ilkelerine sonuna kadar bağlı kaldı ve dünya kamuoyuna; başında Sovyetler Birliği'nin bulunduğu enternasyonalist destekle ülkesini ve devrimini savunma kararlılığında olduğunu kanıtladı.

Sevgili arkadaşlar,

Haklı mücadelenizde başarılar diler, Afganistan Demokratik Cumhuriyetinin ve Afganistan halkının yanınızda olduğunu belirtiriz.

Afganistan Demokratik Halk Partisi

F.Almanya Örgütü

Diğer Avrupa Ülkelerinde Newroz

Yunanistan

Lavrion Kampında çeşitli siyasi görüşlere mensup Türkiye ve Kürdistanlı siyasi mülteciler, 26.3.1983 günü Lavrion kasabasında Kürt halkının geleneksel bayramı olan Newroz'u kutladılar. Gece Lavrion halkının geniş ilgi ve desteğini gördü. Geceden iki gün önce, megafonlarla kasaba içinde Nevroz'un önemi ve anlamı anlatıldı, halk geceye davet edildi. Kasabanın merkezi yerlerinde afişler asıldı, "Nevroz ateşi sönmeyecektir" başlıklı bildiriler dağıtıldı. Gece kültür programından önce Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'ndaki sömürgeci-faşist baskıları belgeleyen resim sergisi davetlilerin ilgisini çekti. Gecenin kültür programı da oldukça zengin ve başarılıydı.

Program süresince Kürdistan tarihi ve ayaklanmalar anlatıldı. Kampta hazırlanan koro coşkuyla halk türküleri ve marşlar okudu. Folklor ekipleri de Kürdistan halk oyunlarını başarıyla sergilediler. İçerisinde KOMKAR, AKSA'nın da bulunduğu birçok demokratik örgüt dayanışma mesajları ileterek Lavrion kaplı siyasi mültecilerinin Nevrozunu kutladılar, başarı dileklerini bildirdiler. Lavrion belediye başkanı, PASOK Lavrion şube başkanı, Yunanistan Komünist Partisi Lavrion Gençlik örgütü başkanı, Yunanistan Barış Derneği başkanı Nevroz gecesinde birer konuşma yaparak dayanışmalarını daha da somutlaştırdılar. Tüm konuşmacılar, Türk ve Kürt mültecilerle olan dayanışmalarının devam edeceğine dikkat çektiler. Yunanistan Komünist Partisi Lavrion Gençlik örgütü başkanı

konuşmasının bitiminde şöyle dedi: "Bugün Türkiye'de bir cunta vardır ve o ABD'nin desteğini görüyor. Savaş kışkırtıcılığı yapan, barışı tehlikeye sokan, halklara kan ağlatan bu cuntanın sonu da Papadopoulosun sonu gibi olacaktır..."

400 dolayında kişinin katıldığı Nevroz gecesi enternasyonal marşının okunmasıyla sona erdi.

İsveç

Nevroz, pek çok ülkede olduğu gibi İsveç'in başkenti Stokholm'de de kutlandı. Yapılan diğer çalışmalara ek olarak bu arada 19 Mart günü Stokholm'de bir gece düzenlendi. Zengin bir kültür programına sahip bulunan gece enternasyonalist bir hava içerisinde geçti.

Gece, İsveç Kürdistanlı İşçi Dernekleri Federasyonu tarafından düzenlendi ve 1500 kişi civarında bir kitle katılımı sağlandı. Gecede Kürdistan'ın tüm parçalarında yaşayan halkımızın sesi duyuldu, türküleri söylendi ve halayları çekildi. Çocuk korusu Kürdistan müziğinden örnekler sundu ve onların bu çalışması coşku ile karşılandı.

Gecenin programında yalnızca Kürt kültürüne yer verilmiş değildi. Otuz kişilik bir İsveç müzik grubu da geceye katıldı ve diğer halkların müziğinden parçalar sundu. Ayrıca bir Yunan halk dansları grubu programda yer alarak geceye renk kattı ve enternasyonalist dayanışmada bulundu.

Bu arada aralarında Türkiye Kürdistanı Sosyalist Partisi ile KOMKAR'ın

da bulunduğu pek çok Kürdistanlı örgüt ve kişi ile yabancı kuruluşlar gönderdikleri mesajlarla geceyi kutladılar ve dayanışmalarını dile getirdiler.

Danimarka

Özgürlük mücadelemizin sembolü ve geleneksel bayramımız olan Newroz'u Danimarka'nın başkenti Kopenhag'da da kutladık. Bu ülkede yaşayan Türküyelilerin oluşturduğu "Yekitiya Kareran" derneğinin düzenlediği geceye 800 kişi civarında kitle katılımı sağlandı. Gece Türk, Danimarkalı, İranlı, Iraklı ve Yunanlı ilerici ve demokratlar tarafından da desteklendi.

Almanya'dan davetli olarak gelen iki Kürt ozanı; Şexo ve Civan coşkuyla karşılandılar. Ozan Şexo "size KOMKAR'dan selamlar getirdim" sözleriyle programına başladı. O'nun bu sözleri KOMKAR sempatanlarının "Biji KOMKAR" sloganlarıyla bütünleşti.

KOMKAR sempatanları Türkçe, Kürtçe, Almanca ve İngilizce dillerinde yayınlanmış yayınları sergilediler. Ayrıca Kürtçe-Türkçe ve Danimarka dillerinde hazırlanmış bildiriler dağıtıldı.

Newroz, politik ve kültürel yönden her yıl daha da zenginleşiyor, daha geniş kamuoyuna mal oluyor.

Gelecek Newrozların daha yığinsal ve nitelikli olması hedefimizdir. KOMKAR'lı arkadaşlara selamlarımızı iletir, mücadelelerinde başarılar dileriz.

SILAVNAMEYÊN JI BO NEWROZA 1983 A

Partiya Sosyalist a Kurdistan a Tirkîyê, Kemal Burkay, Sekreterê Gîştî - DKP-Komita Nawendi ya Partiya Komunista Alman - Partiya Demokrata Geli ya Afganistanê, Beşê Elmanya Federal - Ebu Cengo, endamê Politbüro ya Partiya Komunista Suriyê - Partiya Demokrati Pêşverû ya Kurd lî Suriyê, Hamid Derwiş, Sekreterê Gîştî - Partiya Arabî ya Sosyalista Baas, Beşê Komara Demokratîka Alman - Partiya Demokrati Kurdistan İnan, Beşê Elmanya Federal - PUK, Yekîti Nîştîmanî Kurdistan - Partiya Demokrati Pêşverû ya Kurd lî Suriyê, Cigerxwin, Beşê Ewropa - PASOK, Partiya Sosyalista Panhelenîst ya Yunanistan, Beşê Elmanya Federal - Partiya Komunista Tirkîyê Beşê Berlina Rojava - İşçi Gerçeği - Gerçek-Komita Alikariya lî Ewropa Beşê Elmanya Federal - İşçinin Sesi - ANC-Konseya Netewî ya Afrika Başûr - ASK-Komita Piştîgirtîya Dij İmperyalist Bo Afrika, Asya û Amerika Latin - Gültekin Gazioglu, serokê Komela Mamostan lî Tirkîyê TÖB-DER - GFSU-Komela Hevalên Gelê Sahara lî Elmanya Federal û Berlina Rojava - Federasyona Komelên Kurdistan lî Swêd - VVN-Nuwenêrên Kongra Yekîtiya Dij-Faşîstan lî NRW - IFA-Yekîtiya İnternasyonalî ya Komelên Karkerên Biyanîyan lî Elmanya Federal - Sempatizanên Partiya Sosyalist a Kurdistan a Tirkîyê lî Fransê - Rojname Roja Nû lî Swêd - Komela Karkerên Kurdistan lî Swêd - Komela Kurdên Avustralya - Xortên Pêşverûyên Sûryani lî Swêd - Sempatizanên Tekoşin - KKDK-Federasyona Komelên Karkerên Demokratîkên Kurdistan lî Elmanya Federal - KOÇ-KAK-Komela Çanda Karkerên Kurdistanê - AKSA-Komela Xwendekarên Kurdistan lî Derwayî Welat - Tekoşer jî Belçika - Komela Karkerên Demokratîka Kurdistan lî Norveç - İAF-Komela Jinên Elman yên bî Biyanîyan ra Zewicîne - Komela Hembajariyên Biyanî lî Hessen - Medico İnternasyonal - Köln-TÖB-Komela Mamostên Tirkîyê lî Kolnê - Xwendekarên Demokrat lî Amerikanê - Helbestvan Heval Gundi lî Berlina Rojava - Komponîst Beşîr Botanî lî Swêd - Nivîskar İngabirgit Hirsch lî Berlina Rojava - AKSA - Liqê Humburg, HTİB-Yekîtiya Karkerên Tirkîyê lî Hamburg - MİDER-Komela Karkerên Tirk lî Münih - Komela Karkerên Tirkîyê û Alman lî Moosburg - SDAJ-Xortên Karkerên Sosyalîstên Elman beşê Main-Kinzîg - Hevalbendên Proleter Dayanişma - JUDOS, Xortên Demokratîkên Alman Beşê Bavyera (Münih) - JUSO, Xortên Sosyalîstên Alman Beşê Bavyera (Münih) - Komela Karkerên Filistin lî Wuppertal - Spora Kurd lî Berlina Rojava...

lî paris instituyek kurd vebû

Dî mîna Sibate da lî paytexte Fransê, bajarê Parisê da bî pêşengîya hin Kurdên dirokzan, nivîskar, ronakbir instituyek Kurdî vebû. İnstitû bî alikariya vezîrê çandî yê Fransê pêkhat. Bî imzayên endamên institûyê belavokek derket. Dî vî belavokê da armancên institûyê kurtayî wulo hatîbu diyarkirin:

*Jî bo nê zûkbûna zaravên Kurdî (Kurmancî, Soranî û Zazakî)
Çapkirina ferhengên Kurmancî-Kurmancî û Kurmancî-zîmanê biyanî*

Jî bo zarokên Kurda, çapkirina pirtûkên edebî û dirokî yê n Kurdî

Çapkirina pirtûkên helbestvanên Kurd

Beriya damezurandina institûyê, şeveke çandî pêk hat. Dî şevê da mamostê mezin Cegerxwin axiftinek çekir. Hozanê welatparêz SIVAN, rejîsor Yılmaz GUNAY, koma folklorî KOMKOR, koma Zozan û sinetkarên bî nav û deng beşdar bûn. Şev pîr xweşa mehvanan çû.

Rastî jî şerten ku gelê me roja iro têdaye, şerteki dijware. Ber ve yekê, lî derwayî welat da kareke wulo, granbûhaye. Pêvîste ku, her evladeki Kurd alikariya xwe jî vî kari kêmaneke. Ev institû bî alikariya welatparêzên Kurd dikare karê xwe xurt bike. Vebûna institûyê tîrs xîste dilê dijminê me. Dijminên gelê Kurd jî vî kari pîr acîz bûn. Hukma Leşkerî a Faşîst yê n Tirkîyê protestî şande hukûmeta Fransê, ku alikariya xwe jî vî kari bîkşîne. Lê

ÇIRPINDIQA BATIYORSUNUZ

Geçtiğimiz günlerde Türkiye'de faşist Cuntanın ilkel "yargılama"larından biri daha beşledi. Uluslararası bir banka, çıkardığı reklam haritalarında Türkiye'nin "doğusu"nda Kürdistan diye bir ülkeye yer vermiş! Yargılama sebebi bu! Bu haritadan dolayı, firma sorumluları ile Alman Lufthansa Hava yolları'nın Ankara'da bulunan Müdür muavinin de içinde bulunduğu 4 kişi, 5 yıla yakın hapis cezası istemi ile yargılanıyor.

Bu tür "yargılama"lar, Türkiye ve Kürdistan'da yaşayanlar için artık yadigarınıyor. "Normal" günlük olaylardan sayılıyor. Ama, Avrupa demokratik kamuoyu için "heyecanlı". Daha bundan birkaç ay önce, Van'da Kürt ve Ermeni kültüründen bahseden Alman, Ralf Braun aylarca bu "Suçundan" dolayı tutukevinde yattı ve maddi

manevi işkence gördü. Yine buna benzer biçimde, Yunanistan Kültür Bakanı Melina Merkuri turizm için çıkardığı haritalardan dolayı faşist Cuntanın ve onun besleme basınının gazabına uğradı. Bereket kadıncağız Türkiye'de değil-di! Yoksa vay başına geleceklere!

Sömürgeci Türk burjuvazisi bir taraftan saçma-sapan "teoriler" ile hayali "esir Türkler" yaratıp onları "kurtarmayı" düşlerken, diğer taraftan da burnunun dibindeki bir ulusu inkar ediyor. İnkâr etmenin yanısıra halkımız üzerine alabildiğine baskı ve zulüm uyguluyor. Ülkemizin sosyalist ve yurtsever güçleri ne azgınca saldırıyor. "Kökünü kazıyacağız" diye histerik naralar atıyor. Ama tüm bunlar faşist cuntayı gülünç duruma düşürüyor. Zaten benzeri "yargılama"lar bu gülünçlüğü yansımasıdır.

"Yabancılar Politikası" Komisyon Önerileri:

YASAKLAR PAKETİ

Şubat 1983 tarihinde "yabancılar Politikası Komisyonu" kamuoyuna öneri ve tavsiyelerini açıkladı. İçişleri Bakanı Zimmerman'ın yönlendiriciliğinde oluşturulan ve çalışan bu komisyonunda, Federal hükümetin yanısıra eyaletler, Alman Şehirler Günü ve Federal İş Dairesi temsil ediliyor.

Komisyon raporunda yer alan öneri ve tavsiyeler, yabancılar politikasında yeni ve karanlık bir dönemin başlangıcı sayılır. Irkçı ve gerici uygulamayı hayata geçirmeyi amaçlayan bu öneri ve tavsiyeler paketi açıkça yabancıların bir kesimini kovmayı, diğer bir kesimini de daha sıkı bir denetim altına almayı hedefliyor.

Komisyon'un hareket noktası şu: Buradaki yabancıların sayısı Federal Almanya'nın kaldıramayacağı düzeyde yüksek bulunuyor ve bu sayının azaltılması gerekiyor. Zaten Helmut Kohl'da başbakan olduktan sonra yaptığı bir açıklamada yabancıların ve Türklerin sayısını azaltacağını söylemişti. İşte Komisyon'un öneri ve tavsiyeleri, işsiz, işsizlik ve sosyal yardım alan, yeterli konuta sahip olmıyan, politik faaliyetler-

de bulunan, Alman yasalarına ters düşen yabancıların sınır dışı etmek ve burada kalacaklarını susturmak için bir dizi tedbirlerden, yasal ve politik önlemlerden oluşuyor.

Komisyon, yabancıların Almanya'ya yük oluşundan, işsizliğin sorumlusu ve suçlusu olduğundan hareket ediyor. Olmalı ki, tedbir olarak yabancıların ülkesine göndermeyi amaçlıyor. Yıllardan beri vergi ve sosyal sigorta ödenekleri ödiyen yabancılar şimdi işsiz oldu diye, en tabii hakları olan işsizlik ve sosyal yardım alıyorlar diye yurtdışı edilecekler. Bunun adı resmen işçi ve yabancı düşmanlığıdır. Bu öneri ve tavsiyelerin yasallaşması ve 27 Mayıs'ta planlanan nüfus sayımının gerçekleştirilmesi halinde önümüzdeki aylarda yabancılar açısından ciddi değişimler olacaktır. Zaten son derece kısıtlı olan yabancı hakları -eğer bunlara hak denilirse- daha da kısıtlanacak. Komisyon önerilerinin öngörüldüğü bu tedbir ve kısıtlamalar 2 ana noktada toplanıyor. Birincisi, yabancıların yurtdışı edilmesi kolaylaştırılıyor, oturma müsaadesinin verilmesi devamı sayfa 19. da

GOVENDA ME

Dilan destpêkir
bawermend ketine desthev
dilê wan gışkan da
keçeki karker
şera seri kesik
sûret sor
por zer, hebû
kılama RÎYA AZADÎ dıgotin
qiz û xort ketine rê zê
karker hatin
ser qeydê wan listin
gotin, kenîyan çepik lêxistin
GOVEND DIMEŞIYA
DILAN GEŞDIBÛ

Mervên bî simbêl, bî rû dıhatin
hewş têra wan nekır
pêşiya govendê çû
qada ber malê gerkır
gundi ketine dilanê
ew roj
ROJA WELAT bû
GOVEND DIMEŞIYA
DILAN GEŞDIBÛ

Nav dilanê da hunek derketin
piyê wan li hev geriya
qeydê listikê şaşkırın
nekarin bumeşın, tev xebatkaran
bo xwe nişan bîdine
qiz û bûkan
xwe kışandin
ber bî sergovendiyê
tev, teew!
her tim paş ketin
karker ser govendiyê

nedida tu kesi
dawiye
derketin ji rê ji avrû
GOVENDA ME DIMEŞIYA
DILANA ME GEŞDIBÛ

Gav bî gav mıqam xweş dıbu
saet bî saet
pır dibû millet
govenda me da
kal û pır
keç û xort
gavan û şivan
mamoste û şofor
dileyistin yekqelem
milê wan ji hev venediqetiya
gişk zana, hemû aliyan da
ketibûne dilanê
tiliyê wan derbasê hev bîbu
GOVENDA ME DIMEŞIYA
DILANA ME GEŞDIBÛ

Deng hat
Ji welat dır
dilan mezin, govend dırêj dıbu
xelkê Kurd bê şik
dılweşkır ROJA NU
GOVENDA ME DIMEŞIYA
DILANA ME GEŞDIBÛ

Karkerên dervayi welat
ketine govendê
nav dilanê da dengêki dılsoz
DENGÊ KOMKAR
bıind bû
rewşa govenda me

xweşê xebatkaran dinê çû
GOVENDA ME DIMEŞIYA
DILANA ME GEŞDIBÛ

Sê dawet hatin bahev
kêfxweş bû gelê me
ser mıqameki
ewana listin xêleki
dijmın ê riş ani ser dilana me
yên tirsıyan, sıst bın,
vekişyan
ê dev vekırın
yên şehid bın
bı mırxasi berxwedan
lê nesekini dewat
GOVENDA ME DIMEŞIYA
DILANA ME GEŞDIBÛ

Me navê xwe belavkır....
li sũka Qamişliyê
destmalên bũka
li ser çiyayê bıind, ji Şengal
nav dar û berê Mehabadê
Cemedanên reşbelek
dı gel tıfingên sor-sorbũyi dıhejandin
bıra û xwişkên me
bı destên lertzok
bı çavên şayi
GOVENDA ME DIMEŞIYA
DILANA ME GEŞDIBÛ

Ser govend, gula govend
serbıind bû
ji xwe bawer, pır camêr bû
şêr, piling jê dıtrısiyan
wek burusk bû
ew nişana serketin
nişana azadiyê bû
lema bê tirs û xof
GOVENDA ME DIMEŞIYA
DILANA ME GEŞDIBÛ

V. Bayazıdı

hêviyek

Eger ez li Kurdistan bûma
Kurdeki welatperwer bûma
Sund dıxwar bî çavên Kurdistan
Minê xwe jêra bıkra goristan
Yan ji dıgot Kurdistan ya neman.
Eger ez li Kurdistan bûma
Ev siruda pêşmerga
Bı twingê xwera hıldida
Bı dengê şehnazı
Minê bıkra sazek şehnewazi
Ta dilê Kurdistan dıxwazi.
Eger ez li Kurdistan bûma
Ezê bıbûma pêlawi mindalan
Kewşi afretên bê alan
Segi dergi şê hidan.
Eger ez li Kurdistan bûma
Ezê bıbûma kıla çavên bûkan
Bı evin û viyan xwe bıda ber nınikan
Bıgerima li çar alı xaki Kurdistan.
Eger ez li Kurdistan bûma
Minê warek bıgırta li zozan
Xwe bıkra qurbanê cejnê newrozan
Govend û sema bıkra vê razan.

Eger ez li Kurdistan bûma
Ezê bıbûma
Dergüşê sê wıyan
Memkê devên zarokan
Zumanê lalan
Guhên keran
Çavên kuran
Hevsarê hespên pêşmergan.
Eger ez li Kurdistan bûma
Ezê bıbûma
Pariyê devên rebenan
Balgıyê serên gavanan
Bılırê şevên şwanan.
Eger ez li Kurdistan bûma
Ezê bıbûma
Bawêşına mehreban ji çiyayê. Efrin
Zar pırên xwe berdana xewa şirin.
Eger ez li Kurdistan bûma
Ezê bıbûma
Dılopek av ji parêzkarê nıştımanra
Rûpeleki sıpi ji qelema nobetdar ra
Mertalê şerker ji qurşına olprestra
Eger ez li Kurdistan bûma
Ezê bıbûma

Çiçeka singên bûkan
Sersiyê darên merxan
Tırêjen rojen havinan
Beranê dewetên şehidan.
Eger ez li Kurdistan bûma
Ezê bıbûma
Mamosteyeki sakar li dıbıstan
Pıra kerwanên Kurdistan
Berdestê baxçevanên gulıstan
Awazê cükên darıstan
Û bı derxıstına kevok ji tarıstan
Eger ez li Kurdistan bûma
Ezê bıbûma
Guharên qızên kurdan
Cegerê jinên dilê ran
Xulxalê nigên pıran
Xemla malên hejaran.
Eger ez li Kurdistan bûma
Ezê bıbûma
Mumeki hevalbendan
Têlê tembûra sazbandan
Minê lêxısta van qeydan.

Kurdix / Yekitiya Sovyetan

XAGU VERA

Xagu vera Xıdırê mı, cigera mı sona raye.
To dınera berbena pepuga Kora maye
Way way, lemın lemın
Xıdırê mı.

Biye biye, Xıdırê mı cigera mı lemın biye.
Dayê marê ondêra Kora icad biye
Way way lemın lemın
Xıdırê mı.

Meso, meso biko xıdo gosre mine meso
To xapneno beno hokmato terero
Way way lemın lemın
Xıdırê mı.

Mamekiya, Mamekiya dayê lemın Mamekiya
Zalım ma dayme arê berdime dısew û poncas merdem piya.
Way way lemın lemın
Xıdırê mı.

Dayê Kore da puk û xezev o, ondêr voreno
Vano, dotra henke nano mara dayê mezal ma nêdano.
Way way lemın lemın
Xıdırê mı.

Biye biye xıdırê mı, cigera mı lemın biye.
Vano dayê marê kaxıta şaye vêjiye.
Çêvesayi endi teseliya xo
Wano payız o velg û vas ondêr zerdo.
Vireniya sewqa hevalonê to berbiye.
Way way lemın lemın
Xıdırê mı.

Xıdırê mı nawo saro, cigera mı nawo saro.
Tıke şıya nêşıya ne sono ne sodiro mısero
Way way lemın lemın
Xıdırê mı.

Vazo vazo Musa'yê mı lemın vazo
Warêy sero Xıdırê mı tek zu azo.
Way way lemın lemın
Xıdırê mı.

Berpırsiyarên D. KOMKAR,

GELO RABE

Berê her tışti sê helbestê ku
mın bi zanin û ditina xwe nıvi-
sandiye, ji kovara Dengê KOM-
KAR'ra dışınım.

Ger ku we ecıwandin hûn dı-
karên dı Dengê KOMKAR'da
bıweşınım. Lê belê kêmahiyê
tıpa dı helbestanda hebe, serast
bıkın.

Ger hûn dıxwazın, ez her-
dem bo her avayi helbestê nı-
visandi bo Dengê KOMKAR
rêkım.

Xebat û serketına we dıxwa-
zım. Gelek sılavê germ û şoreş-
geri pêşkêş dıkım.

BELENGAZ / Greven

Pelkê daran wêşine
Berfa çiya barine
Kewên zeviya şiqine
Oy rabe Kurdo rabe.

Ro hılati bê tine
Kurdistanê birine
Kezewa mı bi xwıne
Oy rabe Kurdo rabe

Pelkê daran hêşine
Dengê topan gurmıne
Xwinê çıyan xüline
Oy rabe Kurdo rabe

Neyar welat civıne
Kurdistanê nalıne
Belengaz hawır qırine
Oy rabe gelo rabe

NEWROZ

Disa Newroz bı lez hat
Mızgıniya bıharê bı wi hat
Bı kulılkan çiya bın rengin
Deşt û zevi bın xaliyek şın

Bı binevşê, gul û sosın
Kurmên bın erdê ji bı xwe hesin
Teyrê çüyın deştê, disa vezerin
Çük dıkın vita-vita, azadi tının

Pez, berx û karık dıkalm
Berfê zozan û çıyan dıheli
Baran dibare, ewr dıgurmıjın
Dı nalan da av dıke xule-xul dımalı

Ey Newroz, tu cejna mırovati
Tu ser çavan, ser seran bı xêr hati
Tu bı xwe ra nişan dıdı azadi, aşiti
Bı te kawi dıbe dostayeti û bıratı

Azad be hêdi Newroz
Tu lı me Kurdan pıroz

A. BALİ

**HES VE DESTÊ
KAM AME KİSTENE**

Hetê Vacıxe'de (Ovacık) Rozê manga juyi nina çê. Dı
bray urzenê ra sonê ro cı pinê, hama nêvenenê. Pêniyede
eke teseliya xo gurete teknenê pêyser yêne.

Zekê kunê dewe, nadanêke hesê hawo amo kewto wen-
ca. Hurdêna pa nısenêro, zoniye xo sanenê hard, tıfongê xo
kenêra derg. Brawo zu vano vınde ez pıranı, uwo bı ki va-
to tı vınde ez pranine. Tenê sero lezkene, hama tawa zuvın
sare nêkenê. O waxt hırdêna pa gurpiye nanêroci, nadanêke
hes gr bı hurênda xode mend.

Bray zuvınide nadane, nara sero kunê te. O wano "mı
hes kist", uwo bı vano "nê mı kist."

Pêniyede sonê lewê bınatı, nadanêke çı nadê mêrku hes
nê manga xo kista. Nara o waxt ki cêrenêra zuvını ser o wa-
no "manga to kiste, brawo bıni ki wano nê to kiste".

çikalê gundi

Gelê Kurd tevayi, bı taybeti gundiyan Kurd gelek belen-
gaz û feqırın. Ahlên gunda pıranıya wan halek dijwar da dı-
jin. Jina wan hê dı şebeba dema koletı, jina iptıdai. Pıranıya
wan ji bo pêlavêk lınga, kırasek wan bınoxofe ji dravê wan
tune; tazi dıgerın. Ger çıkalek bı destê xwe xın ji ewi rojê
dılanê, şahiyê dıkın lıngê xwe.

Yek ji wan belengazan rojek lı çolê pij lıngê wi da dıçe.
Pij bıne lıngi da dıçe serda derdıkeve. Xwına sor ser lıngê wi
da dıherıke. Êşek mezın dıde belengazê gundi.

Lı pıja ku lıngê wi da ecıqiye, dınêre û hevalê xwe ra dı-
bêje:

– Kuro, baş bú çikalê mm ne lıngê mın bú. Wê kun bıba,
bı xwedê..

ZONGULDAK'TAKİ FACİANIN SUÇLUSU SÖMÜRÜ DÜZENİDİR

Yeni bir facia daha. Zonguldak kömür madeni ocağında meydana gelen grizu patlaması sonucu yüzün üzerinde işçi yaşamını yitirdi. Bu arada devlet yöneticileri "üzüntü"lerini belirttiler. Faşist çetenin başı ise sorumlulardan hesap sorulacağına dair bir demec patlattı.

Türkiye'de işçi düşmanı devlet yöneticilerinin sık sık söyledikleri bu tür gülünç demeclere okuyucu alıştırtı elbette. Ama gene de Evren'in söylediklerine fazla gülmemek gerekir. Çünkü Evren omuzunda bir dizi yıldız taşıyan bir general. Bu bakımdan yüzden çok işçi yaşamını yitirdikten sonra sorumluları bulup hesap sorabilir paşa hazretleri. Her derde deva, her sorunu çözmeye büyük maharet sahibi olan Türk paşaları neden bu işi de becermesinler ki. Hatta belli olmaz bir de bakmışız ki Evren paşa elindeki sihirli değnekle ölüleri dahi diriltip yeniden hayata kavuşturmuştur.

Türkiye koşullarına göre değerlendirildiğinde aslında Zonguldak faciasının hiç te öylesine olağanüstü nitelikte bir olay olmadığı görülür. Yıllardır gerek Zonguldak kömür ocaklarında ve gerekse diğer işyerlerinde bu tür "üzüntü verici" kazalar süregeliyor. Gene her kazadan sonra devlet yöneticilerinin üzüntü beyanları

na, sorumlulardan hesap sorulacağına dair hikâyelerine de hepimiz alıştık. Ama gerçek şu ki demecler boşluğa söylenmiş sözler olmaktan öteye gitmez, bir süre sonra her şey unutulur ve emekçi insanların cesetlerine, kanlarına basılarak sömürü çarkının döndürülmesine devam edilir. Taa ki yeni bir kaza oluncaya kadar.

Şimdi "hesap sorulacak" diyen faşist Evren ile çevresindeki sinepe takımının "üzüntü" beyanları da öyle. Gerçekte bunlarıki üzüntü falan değil, timsahın gözyaşlarıdır. Hem kim kimden hesap soruyor ki? Bu faciaların sorumluları en başta parababaları ve onların uşağı faşist cunta değil midir?

Faşist cunta, yüz milyonlarca lirahık yeni silahlar satın alıyor. Peşpeşe halkımızı katletmeyi amaçlayan tatbikatlar ya-

piyor ve bu iş için büyük paralar harcıyor. Burjuvazinin ülke kaynaklarını çarçur etmesini bir kenara bırakalım, sırf Evren ve benzerleri eğlensin diye orduvevi şeklinde milyarlık binalar, turistik bölgelerde her çeşit konforu olan dinlenme yerleri yapılıp işletiliyor. Türk subayları buralarda çok düşük bir ücret karşılığında keyif çatıyorlar. Açıktır ki tüm bunlar emekçi insanların ürettikleriyle meydana geliyor. Bu

gibi yerlerde çalışıp çabalayan ve sömürülenler gene askerdeki emekçi çocuklarıdır.

Acaba Türk devlet yöneticileri, subayları eğlendirmek ve tank, top, uçak satın almak için bu kadar büyük paralar buluyorlar da işçilerin can güvenliğini sağlamak amacıyla gerekli önlemleri neden almıyorlar?

İşçilerin çalışma koşullarının düzeltilmesi bir yana kazanın olduğu günlerde Evren çetesi, işçi sınıfının grev, toplu sözleşme, sendika seçme ve benzeri tüm demokratik haklarını uzun vadede yok edecek olan yasa tasarılarının sonuçlandırılması için çaba harcıyor.

Açıktır ki Zonguldak'ta meydana gelen faciannın gerçek

suçluları tekelci sermaye ile onun hizmetkârı Evren cuntasıdır. Çünkü Türkiye'de tüm emekçiler için hayatı cehennem haline getiren bunlardır. Milyonlarca işçi, köylü, memur, küçük esnaf; işsizlik, pahalılık, işkence ve katliamlar yüzünden sürekli bir facia ile yüzyüzedir. Zonguldak'taki kaza ise tümüyle bir facia haline gelmiş olan yaşamın sadece bir halkasıdır.

Ve elbette bütün bunları.. hesabı sorulacaktır. Ama bunu yapacak olan Evren değildir. O ve benzerleri hesap verecek suçlulardır. Sömürü düzeninin sahipleri ile hizmetkâr takımı, suçlarının cezasını çekecekleri o an'a hazırlansınlar.

Cezalar Yağdırılıyor...

Faşist çetenin işgali altında bulunan Türkiye'de, baskı, terör, açlık ve zulüm milyonlarca emekçinin, aydın ve ilerici kişinin günlük normal yaşamıdır. Faşizmin dünyanın her yerinde olduğu gibi en büyük hırçınlıkla saldırdığı ise düşüncedir. Çünkü iktidarı haksızlığa, kan ve zulme dayanıyor. Yaptığı iğrençliklerin ortaya çıkmasının ömrünü kısaltacağına gayet iyi biliyor ve bundan dolayı da düşünce özgürlüğünden ölümden korkarcasına korkuyor.

Bundan bir süre önce KOMAL Yayın-evi yönetmeni yayıncı Recep Maraşlı'nın yargılanıp cezalandırılması, sömürgecilerin bu tür soytarlık gösterilerine yeni bir halka daha eklemiş oldu. Recep Maraşlı'nın avukatı Ali Bucak tarafından yapılan açıklama ile olay özetle şu şekilde kamuoyuna duyuruldu:

"KOMAL YAYINEVİ yönetmeni yayıncı RECEP MARAŞLI'nın İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 no'lu As. Mahkemesinde yapılan yargılanması 18.1.1983 tarihli duruşmada karara bağlandı.

Ve Maraşlı; Fransız gazeteci LUCIEN RAMBOUT'un "Le Kurdes et droit" adlı yapıtını 1978 yılında Komal yayınları arasında "KÜRDİSTAN 1914-1946" adı ile yayınlanmış olmasından dolayı toplam olarak 12 yıl hapis cezası ile cezalandırıldı.

Maraşlı'nın işlediği kabul edilen suçlar kararda şöyle belirtilmiştir:

..milli duyguları yok etme veya azaltma ve kamu haklarını ırk mülahazası ile kısmen veya tamamen kaldırmayı hedef tutan veya milli duyguları yok etmek veya zayıflatmak için propaganda yapmasından dolayı eylemine uyan TCK'nun 142/3 maddesi uyarınca... ÜÇ YIL SÜREYLE HAPSİNE, T.C.K.nun 142/6 maddesi uyarınca..yarı nisbetinde arttırılarak DÖRT SENE ALTI AY SÜREYLE HAPSİNE,

..Türklüğü alenen tahkir ve tezyif etmesinden dolayı eylemine uyan T.C.K. 159/1 maddesi uyarınca taktiren BİR SENE SÜREYLE AĞIR HAPİS..

..Türkiye Büyük Millet Meclisini ale-

nen tahkir ve tezyif etmesinden dolayı.. T.C.K. 159/1 md. uyarınca taktiren BİR SENE SÜREYLE HAPİS..

..Devletin askeri kuvvetlerini alenen tahkir ve tezyif etmesinden dolayı T.C.K.-nun 159/1 maddesi uyarınca taktiren BİR SENE SÜREYLE AĞIR HAPİS..

..Halkı suç işlemeye tahrik eylemesinden dolayı eylemine uyan T.C.K. 311/1 maddesi uyarınca... ÜÇ SENE SÜREYLE AĞIR HAPSİNE

..Mustafa Kemal'in anısına alenen hakaret etmesinden dolayı eylemine uyan 5816 sayılı kanunun 1/1 mad. uyarınca BİR SENE SÜREYLE HAPSİNE, aynı kanunun 2/1 maddesi uyarınca...yarı nisbetinde artırılarak BİR SENE ALTI AY SÜREYLE HAPSİNE.."

..tertip edilen cezalar içtima ettirilerek, NETİCETEN ALTI SENE SÜREYLE AĞIR HAPSİNE VE ON İKİ AY SÜRE İLE KAYSERİ İLİNDE İKAMET SURETİYLE EMNİYETİ UMUMİYE NEZARETİ ALTINDA ALINMASINA, VE BEŞ SENE ON İKİ AY SÜRE İLE HAPSİNE?.

Devamı Sayfa 19.da

Dersên Zmanê Kurdi

24

KURDISTAN

Kurdistan welatê me ye. Bav û kalê me bî hezar salan lî ser axa Kurdistanê jine. Ewana lî vir cot kirine, pez çêrandine, bajar û gund ava kirine.

Lî bakûr jî Erzurmê û Qersê dest pê dîke, lî başûr heya nêzikê Bexdayê dîçe. Lî rojhilat jî Gola Ūrmiyê despê dîke û lî rojava dîgehe Sêvasê.

Kurdistan bî deşt û zozan bî çiya û bani ye. Çiyayên wê bî nav û deng in. Çiyayên Torosê jî aliyê Meraşê heya Çolemêrgê, serbiser, dî axa Kurdistanê da dîrêj dîbin, dîgehî çiyayên Zagros. Lî aliyê Çolemêrgê û aliyê Dêrsim çiya bî hev dîqelwîn, rê û dîrb nadîn, weki cejnê dîkîn. Lî aliyê rojhilata bakûr, dora Wanê, Mûşê, Agriyê, Qersê û Erzurmê deşt û zozan fireh dîbin. Lî wan deran têr giya heye, Kurd pîr pez û dewar xwedî dîkîn. Agri çiyayê Kurdistanê herî bilind lî vi alî ye. Bilindahiya wi 5165 mêtroye. Lî ber gola Wanê çiyayê Sipanê bilind dibe, bilindahiya wi jî 4434 mêtroye. Lî ser van herdu çiyayê tîm berf û cemed heye, pîr caran serê wan ewran xuya nake.

Gola Wanê mina behreki fireh e. Jî xwe, xelkê dora wê, jê ra dîbê behr.

Çemên Ticle û Ferat jî çiyayên Kurdistanê dîzên, ber bî başûr dîherîkîn, lî aliyê Sûriyê jî axa Kurdistanê derdîkevin û lî Basrê dîgehî behrê. Ber bî başûr, Mezopotamia tê gotin jî deşta nav van herdu çeman ra. Dî Kurdistanê da weki Erez, Jagatû, Tataû û gele çemên din jî hene; ew, bî aliyê avê gelek dewlemend e.

Aliyê Diyarbekîr, Mêrdîn, Ruha, Cizîr û Entebê deşt e. Xelkê vê dorê hîm bî çandaniyê mjûl dibe, hîm jî pez xwedî dîke. Pîr çiyên Kurdistanê bî rez û

baxçan xemlandiye. Dî çiya û daristanan da heyvanên kûvi weki hîrç, gur, beraz, pezkûvi, rovi, kewroşk, kûze û kew pîr in. Avan da masiyên delal hene.

Kurdistan bî aliyê heyiyên bîm erdê jî gelek dewlemend e. Lî pîr çiyayê, xasîma lî dora Kêrkûk û Mûsulê, dora Kêrmanşah û Diyarbekrê têr nîft derdîkeve. Lî aliyê Xarpîtê sîfar û krom, lî aliyê Cizîr û Elbistanê komîr, lî aliyê Sêvasê hesîn, lî aliyê Dêrsim, krom, komîr û hwd. derdîkeve.

Lê ew hemû heyiyên sererdê û bînerdê çira dîbin?!

Dujmînan Kurdistan dî nav xwe da parçe parçe kirine, heryeki parçek kîriye bîm lepê xwe. Ewan bend kirine stûyê me û welatê me talan kirine, hertiştê me dizine û hîm jî dîdîzîn. Sîfar alîki da dîçe, nîft dî alîki da. Çemên me dîherîkîn û bî kêrî me nayên. Çiyayên me stûxar in.

Zozanên me tîji pez in, deştên me têr genîm, bîrînc û pembu dîdîn; lê disa jî em bîrçî û tazi ne. Rez û baxçeyên me têr tîrî, têr sêv û mîşmîş dîdîn; lê em wan tam nakîn.

Em dîxebîtin pêk tînin; zordest lî serê me dîxîn dîbin. Bona vê ye ku welatê me ava nabe, xelkê me xîzan e. Ku azadî ne bû xebat çira dibe?.

Berî hertiştêki em hewcedarê azadîyê ne.

Welat	: Ülke, yurt	Behr	: Deniz
Kal	: Yaşlı, dede	Jî xwe	: Zaten
Ax	: Toprak	Ticle	: Dicle
Ava kîrîn	: Yapmak, imar etmek	Ferat	: Fırat
Bakûr	: Kuzey	Zayîn	: Doğmak
Başûr	: Güney	Herîkîn	: Akmak
Qers	: Kars	Çem	: Çay, ırmak
Bexda	: Bağdat	Nav	: Ara
Bani	: Tepe	Golk	: Dana
Bî nav û deng	: Ünlü	Derbaz bûn	: Geçmek
Çolemêrg	: Hakkari	Sînet	: Sanat
Serbiser	: Baştanbaşa	Koşkar	: Ayakkabı tamircisi
Gihan	: Kavuşmak, yetişmek	Kışandîn	: Çekmek
Lî hev qelwîn	: Birbirine karışmak	Çandmî	: Ziraat
Rê	: Yol	Mjûl bûn	: Uğraşmak, meşgul olmak
Dîrb	: Geçit	Daristan	: Orman
Cejn	: Bayram, fest	Beraz	: Domuz
Têr	: Bol, tok	Pezkûvi	: Yaban keçisi
Dewar	: Şiğir	Kûze	: Sansar
Agri (Gridax)	: Agri dağı	Kew	: Keklik
Sipan	: Süphan dağı	Masi	: Balık
Ewr	: Bulut	Xasîma	: Özellikle
Xuya kîrîn	: Görünmek	Heyî	: Varlık

(Dûmahik heye)

Dumahika dersê BÊRIVAN a hêjmara 49-50'a.

- 15- Çav û guhê merivan lî ku ne?
- 16- Pîştî xwe nîşan de.
- 17- Dî destên te da çend bê çî hene?
- 18- Kevîr hîşk e yan nerm e?
- 19- Tama xwê çawa ye?
- 20- Îsot tuj e, yan tîrş e?
- 21- Ew sêv şîrin e, yan tahlik e?
- 22- Bapîrê te heye? Navê xwe çî ye?
- 23- Mamê te heye? Navê xwe çî ye?
- 24- Tu caran xaltîya xwe dîbînî?
- 25- Navê dotmama Şahan çî ye?
- 26- Şahan û Nadîr pîsmamê hev in?
- 27- Tu jî xalê xwe hez dîkî?
- 28- Tu lî kê çûyî, lî diya xwe yan bavê xwe?
- 29- Kevîr çîma nalîve?
- 30- Tu çî dîfîkîrî, mala xwe mereq dîkî?
- 31- Tu par lî ku bûyî?
- 32- Hûn bî hevalê xwe ra çevgîrtîk dilîzîn?

YASAKLAR PAKETİ baştarafı sayfa 14'te

daha da zorlaştırılıyor.

İkincisi, ailenin, özellikle Kürt ve Türk ailelerinin birliği önüne büyük engeller konuluyor.

Buna göre, işsiz olan, işsizlik ve sosyal yardım alan, yeterli konutu olmayan, politik faaliyetlere katılan, alman yasalarına ters düşen yabancıların oturma müsaadeleri uzatılmayacak. Yani yurtdışı edilebilecek.

Oturma müsaadesi verilirken Almanya'nın çıkarları birinci planda gözönünde tutularak karar verilecek deniyor komisyon raporunda.

İşsizlik oranının çok yüksek olduğu Türkiyeli'ler açısından

bu durum yüzbinlerin kapı dışarı edilmesi anlamına geliyor.

Yabancı ailelerin birliği önüne daha ciddi engellerin getirilmesini öngörüyor komisyon önerileri. Diğer bazı önerilerin yanı sıra 6 yaş sınırı getirilmek isteniyor. Bu tutum anayasanın 6. maddesi olan "ailenin birliğini koruma" ilkesiyle, Helsinki sonuç belgesinin "göçmen işçi ve ailelerinin birliği teşvik edilmeli" maddesiyle tümünden çelişiyor.

Yabancılar politikasının daha da sertleştirilmesi ve ırkçı, gerici uygulamalarının artmasının olumsuz sonuçları sadece yabancılarla sınırlı kalmıyacak, tüm Federal Almanya'daki demokratik hak ve özgürlükler i-

çin bir geriye dönüş anlamına gelecek. Yabancı işçiye düşmanlık, yerli işçiye düşmanlık anlamına gelir. Yabancıyı korumanı veya alman işçisinden ayırmayı başaran, kendi işçisine de istediğini dayatır.

Alman ve yabancı işçilerin çıkarları temelde birdir. Bizi ayırmak isteyenlerin, dini inanç ve kültür farklarını ortak sınıf çıkarlarımızın önüne koyanların oyunlarını bozmak birlik ve dayanışma içinde olmakla olur.

Komisyon'un bu öneri ve tavsiyeleri Federal Almanya'daki tüm ilerici-demokrat çevreler tarafından eleştirildi, protesto edildi. Aaralarında İFA-Uluslararası Yabancı İşçi Der-

nekleri Forumu, İAF-Yabancılarla evli Alman Kadınlar Birliği, Hessen Yabancılar İnsiyatifi, Die GRÜNEN (yeşiller), KOMKAR ve daha pekçok Alman ve yabancı örgütü 3 Mart tarihinde Bonn'da düzenlenen bir basın toplantısında Komisyon'un öneri ve tavsiyelerine karşı çıktılar. Yabancılar haklarının kısıtlanması değil, genişletilmesini talep ettiler.

GEW-Eğitim ve Bilim Sendikası ile DPG-Alman Posta Sendikası'nın ortaklaşa Frankfurt'ta 14 Mart'ta düzenlediği, değişik yerli ve yabancı örgütlerin de katıldığı bir enformasyon ve protesto toplantısında yine komisyonun önerileri sert bir dille eleştirildi.

KOMAL YAYINLARI (Baştarafı Sayfa 4.te)

Yukarıda belirlediğimiz cezalara çarpıtılan RECEP MARAŞLI aynı iddia ile sekiz ay kadar tutuklu kalmış ve 1979'da salıverilmişti. Bir yıldan beri yeniden tutuklu bulunan yayıncı, geçtiğimiz Temmuz ayı içerisinde de İstanbul 1 nolu askeri mahkemesince KOMAL Yayınları arasında 1978 yılında Celadet Ali Bedirxan'ın "Türkiye Reiscumhuri Gazi Mustafa Paşa Hazretlerine Açık Mektup" kitabını yayınlamaktan ötürü DÖRT YIL hapis cezasına çarptırılmış ve bu karar Yargıtayca da onaylanmıştı.

KİTLE ÖRGÜTLERİ AZERİNE

(Baştarafı Sayfa 9.da)

çiler bildiriler dağıtır, yürüyüş ve mitingler düzenler, greve gider veya değişik türde eylemlerde bulunurlar. Bu gibi hallerde kitlelerden kopuk, bireysel sivri çıkışlar ne ölçüde zararlıysa, gerekli ve yararlı yığınsal eylemlerden, direnişlerden kaçınmak da o ölçüde yanlıştır, zararlıdır. Böyle bir yöntem kitle örgütlerini pasifize eder ve burjuvazinin zafer kazanmasını kolaylaştırır.

Devam edecek

METALL DALINDA

(Baştarafı Sayfa 19.da)

re öddetirme, kârlarını emekçilerin sırtında arttırma çabalarına karşı işçilerin birlik ve dayanışma içinde mücadele etmeleri gerekiyor.

Patronların oyunlarını bozmak, işçilerin taleplerini gerçekleştirmek sadece görüşmelerle sağlanamaz. Patronları politik ve ekonomik bir baskı çemberine almak gerekiyor. Buda en başta işçi ve emekçilerin, yerli ve yabancı işçilerin birlik ve dayanışma içinde olmalarını, grevlere, işi bırakma eylemlerine, yürüyüş ve mitinglere katılmalarıyla sağlanır.

İşçi sınıfının gücü, onun birliği, dayanışması ve devrimci eyleminde yatıyor.

Seçimi Sağcı Güçler Kazandı

6 Mart 1983 tarihinde yapılan genel seçimlerde CDU (Hiristiyan Demokratlar Birliği) ve CSU (Hiristiyan Sosyal Birliği) partileri oyların %48,8'ni alarak, oylarını arttırdılar.

SPD ise oyların 38,2'sini aldı ve önemli ölçüde kayba uğradı.

FDP oyların 6,9'nu aldı. Büyük oy kaybına rağmen parlamentoda kalabildi.

Die GRÜNEN (Yeşiller) oyların 5,6'sını alarak ilk defa parlamentoya girmeyi başardılar. DPK (Alman Komünist Partisi) oyların 0,2'ni, NPD (Almanya Nasionalist Partisi) oyların 0,2'ni aldılar.

Seçimler sağcı güçlerin zaferiyle sonuçlandı. Diğer taraftan yeşillerin parlamentoya girmeleri de önemli bir başarı sayılır. Seçim sonuçları Alman sermaye çevreleri ve uluslararası gerici güçler tarafından sevinçle karşılandı. Onlar, bu sonuçları, kapitalizmin ve serbest ekonominin bir zaferi olarak nitelediler.

CDU/CSU'nun oylarını arttırmaları ve SPD'nin oy kaybetmesinin nedenlerinden biri SPD'nin tutarsız politikasında yatıyor. SPD özellikle barış konusunda; atom roketlerinin yerleştirilmesi konusunda ikircim bir tavır içindeydi; kararlı bir tutum takınmadı. Yine artan işsizlik, sosyal ve ekonomik bunalım karşısında açık ve net bir perspektiften yoksundu. Bu anlamda kendi seçmenlerinin bir kesimi tarafından terkedildi.

Diğer taraftan büyük sermaye çevreleri CDU/CSU ve FDP üçlüsünü politik ve maddi yönden güçlü bir biçimde desteklediler. Büyük sermaye bunalım şartlarında, çıkar ve kârlarının en iyi bu üçlü koalisyon tarafından korunacağından emindi. Bu nedenle de bazı işverenler seçim öncesi dönemde, SPD'nin seçimi kazanması halinde yatırım boykotu, yapacakları ve işten çıkarmalara girişecekleri şeklinde tehdit ve şantajlara yöneldiler.

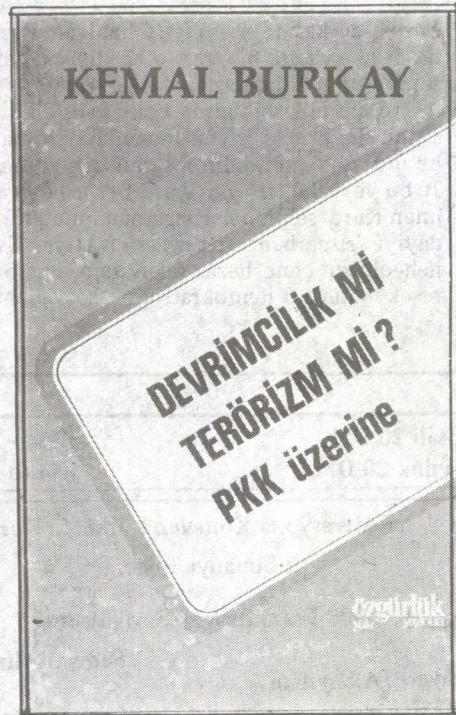
CDU/CSU da demagojiyle kitleleri yanıltmaya çalıştılar. "Ekonomiyi yeniden canlandırma", "Az silahla Barışı Sağlamak" gibi parolalarla seçmenleri

yanılttılar, etkiyebildiler.

CDU/CSU ve FDP üçlüsünün seçim ferleri onları, temellerini önceden attıkları gerici politikayı sürdürmede cesaretlendirdi. Yeniden koalisyon oluşturan bu üçlü şimdiden sosyal ve demokratik hakları budamaya girişti.

Yeşillerin parlamentoya girişi önemli bir gelişme, sol ve demokratik güçler açısından bir başarı. Yeşiller bu başarıyı başta, atom roketlerine, çevre kirlenmesi ve yıkıcılığına, işsizliğe karşı yürüttükleri mücadeleye borçludurlar.

Sağcı bir koalisyonun hükümet olması, YEŞİLLER'in parlamentoya girişi, SPD'nin muhalefete geçişi, önümüzdeki dönemde hem parlamento içi hem de parlamento dışı muhalefetin, sol ve demokratik güçlerin birliği ve etkin mücadelesi için yeni olanaklar da yaratıyor.

“ŞÊR ŞÊRE, ÇI JIN Û ÇI MÊRE”

Dî 8'ê Adarê sala 1857'da lî Amerikane bajarê Newyork'ê da 40.000 jinên karker yên ku tekstîlê da dîxebitin, jî bo mafê xwe berxwedan. Wan xebata 8 seeta, karê qasi hev û ucureta qasi hev, xebateke mirovayî û mafên hîlbijartinê dîxwastin. Wê tevgerê da polisan êriş bîrî ser jinên karker, gelek eziyet û teda lêkirin, pîr xwîn rijandin û gelek jin ketin girtigehan. Lê diji êrişê xulamên sermiyandaran berxwedana jinan bî serfirazî pêk hat.

Dî sala 1910'a da, lî Kopenhagê dî Konferansa Jinên Navnetewî da şoreşgerê hêja Klara Zetkin pêşneyarek da. Wê pêşneyara xwe da dîxwest ku 8'ê Adarê dibe roja jinên cihîne û her sal bê piroz kirin. Ev pêşneyar bû bîrîyar û roja iroyin jî dî seranserî cihanê da bî navê "roja jinan" tê pirozkirin.

Lî welatên sosyalîst ev roj bî dîlşahi û bî tehreki azad tê piroz kirinê. Lê lî welatên şundamayîn û kapitalîst da, ev roj, roja nişana tekoşina jîna ye, diji kevneperestan û diji sermiyandaran.

Lî welatê me Kurdistanê jî, hingê ku jinên Kurdan bûne serwest û zana û gîhiştine daw û dozên xwe, ev roj tê piroz kirin. Lê dî bindestiyê da, dî bin zîlm û zordestiyê da.

Çawa tê zanin ku, welatê me jî aliyê kolonyalîstî da hatiye parevekirin. Dijmîna bî top û tîfingên xwe rûniştîye lî ser welatê me û hemû hebûnên me yê bînerd û sererd talan dîke dibe. Dî aliyê dînda jî, dijimînen me yê hundir-feodalîst, destên xwe bî destên kolonyalîstî va girtine û xwîna me dimêjin. Lî ser keda me, xwêydana me, dewlemendiyên xwe zêde dîkin.

Dî nav sazumana kevneperest û kevneşopên feodalîyên da, rewşa jinên Kurdistanê pîr xirabe. Ew pîranî xwendin û nivisandin nîzanî û gelek şunda mane. Kar û barên wan herdem xwedî kirina zarokan, kevantiya malê û xulamtiya mêran e. Kar û barên dewar-pez û zevîyan jî lî serda. Hinek jî, jî ber destê tunebûnê bî mêmêrê xweva yan jî, bî bav û birayên xwe va cih û warên xwe terikandine, çûne welatên biyani û sermiyandaran ra bûne dilên (kole) bî ucureta.

Lê disa jî, gora şunda mayîna jinên Kurd, gava em diroka tevgera jinên Kurd

dinhêrîn, dibînin ku lî ba vi rewşa xirab da, jî aliyê jinên Kurda gelek tîştên hêja hatiye çêkirin. Ewana bî van tîştan va navên xwe dî dirokê da anîne nivisandin. Car caran tîfing dî dest da, diji dijimîna şer

kuta nabe. Riya azadiyê, dî nav tekoşinê da derbaz dibe. Civatek bî wekhev, ne diyarîke ku mêmêr avabîkî û bîdîna jinan. Ew bî tekoşina jin û mêmêr, hemû karker û xebatkarîyan va bigîhe serketinê. Wekî pîr û

kirîne, derketine serê çiya û baniyan. Car na devê xwe da bî stranên azadiyê va ser sêpiyê dijimîna da, hatine dardakirîne.

Iro em alîkî bî nîrên kolonyalîstî faşîstî da, jî alîkî jî yê feodalîstî da dîndî û herdîçe zêrandîna lî serme zêde dibe. Jî bo vê yekê, iro pîr kar û bar lî pêşîya jinên Kurd sekinîne. Rîzgarbûna me girêdayîyê rîzgarbûna netewî û civakiyê. Ev neheqî, ku çend hezar salan dajo, bê şoreşek netewî û demokrati û bê sosyalîzm

kalên me gotî: Şêr şêre, çî jin û çî mêmêr. Dî nav hêzên tevgera netewî û demokrati da qasî mêmêr cihê jinan jî heye. Ew çî, lî hêviya jinên Kurdistanê yê serwestî, pêşverû û sosyalîste.

Jî bo pirozkirina rojên 8'ê Adarê dî Kurdistanê azad û demokratîk da ber bî pêş!

Bijî tekoşina jinên xebatkar!
Bijî 8'ê Adarê!

Mercên aboneti: 6 mehi 10 DM, salî 20 DM.
Abone şartlari: 6 aylîk 10 DM, yîllîk 20 DM.

Hesap-No: Postscheckamt Frankfurt
Konto-Nr. 405767 - 606

DEĞE
KOMKAR

Xwedî : Federasyona Komelên Karkerên Kurdistan
lî Elmanya Federal
Navnişan : 6000 Frankfurt/M, Savignyst. 75
Federal Almanya
Berpîrsiyar : A.Saydam

IMPRESSUM
Herausgeber: KOMKAR
Föderation der Arbeitervereine
aus Kurdistan in der BRD e.V.
Verantwortlicher Chefredakteur:
A. Saydam
Druck: Eigendruck